

27 ŞUBAT 2019

KONYA-KARAMAN SOSYOEKONOMİK GÖRÜNÜM

MEVLANA KALKINMA AJANSI

İÇİNDEKİLER

DÜNYADA ve TÜRKİYE’DE SOSYOEKONOMİK DURUM	4
KONYA-KARAMAN’DA SOSYOEKONOMİK DURUM.....	12
EKONOMİ.....	12
DIŞ TİCARET	16
ENERJİ	21
İSTİHDAM	24
TARIM	26
NÜFUS VE GÖÇ	28
TEKNOLOJİ DÜZEYİ	32
EĞİTİM	33
SAĞLIK	35
TURİZM	37
BOŞANMA ve İNTİHAR.....	39
GENEL DEĞERLENDİRME	42

ŞEKİLLER

Şekil 1: Ekonomik Büyüme Tahminleri	4
Şekil 2Yıllara Göre Türkiye'nin GSMH'deki Büyüme	5
Şekil 3 Dünyada günlük 1,99\$'dan az kazananların toplam nüfus içindeki payı	6
Şekil 4Türkiye'de günlük 1,99\$'dan az kazananların nüfusa oranı	6
Şekil 5 Türkiye'nin Yaptığı Resmi Kalkınma Yardımı Miktarı (milyon ABD Doları)	7
Şekil 6 Türkiye'nin Yaptığı Resmi Kalkınma Yardımı Miktarının Milli Gelire Oranı (%)	8
Şekil 7 Türkiye'de GİNi katsayısı	9
Şekil 8 Bazı ülkelerdeki İnsani Gelişme Endeksi	9
Şekil 9 Türkiye'de İnsani Gelişme Endeksi	10
Şekil 10:Yıllar İtibariyle TR52 Bölgesi GSYİH	12
Şekil 11 2017 Yılı TR52 Bölgesi İktisadi faaliyet kollarına göre cari fiyatlarla Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla	13
Şekil 12 Yıllar İtibariyle Kişi başına Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (2009 bazlı) : Kişi başına GSYH (\$)	14
Şekil 13 2017 Yılı Kişi başına Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (2009 bazlı) : Kişi başına GSYH (\$) ..	15
Şekil 14 Yıl sonu itibariyle 12 aylık ortalamalara göre tüketici fiyatları endeksi değişim oranı (%), 2003=100	15
Şekil 15 Türkiye'nin dış ticaret dengesi.....	16
Şekil 16 TR52 Bölgesi Dış Ticaret Dengesi	17
Şekil 17: TR52 Bölgesi İhracat Rakamları (Bin Dolar)	17
Şekil 18 Türkiye'nin Enerji Talebi	21
Şekil 19 Kişi başına sanayi elektrik tüketimi (KWh).....	22
Şekil 20Yıllara Göre Sanayi Elektrik Tüketimi	22
Şekil 21 Türkiye ve TR52 Bölgesi İşsizlik Oranları	24
Şekil 22 İşgücüne Katılma Oranı	25
Şekil 23: Kadınların İşgücüne Katılma Oranı	25
Şekil 24: Tarımsal Üretim (Hektar)	27
Şekil 25 Yıllar İtibariyle Nüfus	28
Şekil 26 Net Göç Hızı	29
Şekil 27 Genç nüfusun (15-24 yaş grubu) toplam nüfus içindeki oranı (%)	30
Şekil 28: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin İllere Göre Dağılımı	31
Şekil 29Lise veya dengi mezunu oranı (%) / Toplam	33
Şekil 30Yüksekokul veya fakülte mezunu oranı (%) / Toplam	34
Şekil 31: Türkiye ve TR52'de Toplam Hekim sayısı	35
Şekil 32 Yüz bin kişi başına toplam hastane yatak sayısı	36
Şekil 33: TR52 Bölgesinin Toplam Geceleme Sayılarından Aldığı Pay	37
Şekil 34 Gelen Yerli ve Yabancı Turistlerin Ortalama Geceleme Süreleri	38
Şekil 35 İntihar Sayıları	39
Şekil 36 Kaba İntihar Hızı (%000).....	40
Şekil 37 Türkiye Ve TR52 Toplam Boşanma Sayıları	41

TABLÖLAR

Tablo 1 Konya İhracatının Sektörel Dağılımı	18
Tablo 2 Konya İhracatında en yüksek paya sahip 5 ülke	19
Tablo 3 Karaman İhracatının Sektörel Dağılımı	19
Tablo 4 Karaman İhracatında en yüksek paya sahip 5 ülke	20
Tablo 5 Fikri Mülkiyet Hakları Tescil ve Başvuru Sayıları	32
Tablo 6 2017 Yılında En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze	37
Tablo 7: Türkiye İstatistik Bölge Birimleri Sınıflandırması(Düzey 2)	44

DÜNYADA ve TÜRKİYE’DE SOSYOEKONOMİK DURUM

2008 küresel krizinin üstünden 10 yıl geçmesine rağmen, dünya ekonomisi halen toparlanma aşamasındadır. 2018 yılında Dünya ekonomisinin %3,7 büyüyeceği tahmin edilmektedir (IMF). Bununla birlikte gelişmiş ülkelerin 2,1, Türkiye’nin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkelerinse 4,7 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Şekil 1: Ekonomik Büyüme Tahminleri

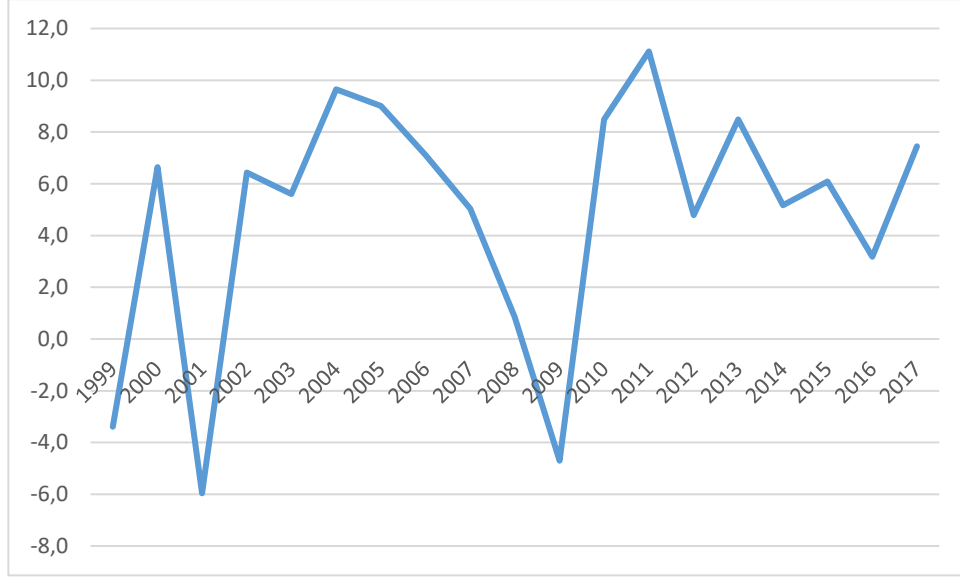

Kaynak: Dünya Bankası, 2019

Türkiye ise 2017 yılında %7,4 büyüme gerçekleştirerek OECD ülkeleri içinde İrlanda’dan sonra en yüksek rakamı gerçekleştirmiştir. 2018 yılında ise Türkiye’nin %3-4 arasında büyümesi beklenmektedir.

Şekil 2’de Türkiye’nin 1999’dan 2017’ye kadar GSMH’deki büyüme oranları gösterilmiştir. 2009 yılı fiyatlarını baz fiyat alan bu göstergeye göre Türkiye 1999, 2001 ve 2009 yıllarında bir önceki yıla göre küçülmüştür. Bu 19 yıllık seride en yüksek ekonomik büyüme %11,1 ile 2011 yılında yaşanmıştır.

Şekil 2 Yıllara Göre Türkiye'nin GSMH'deki Büyüme

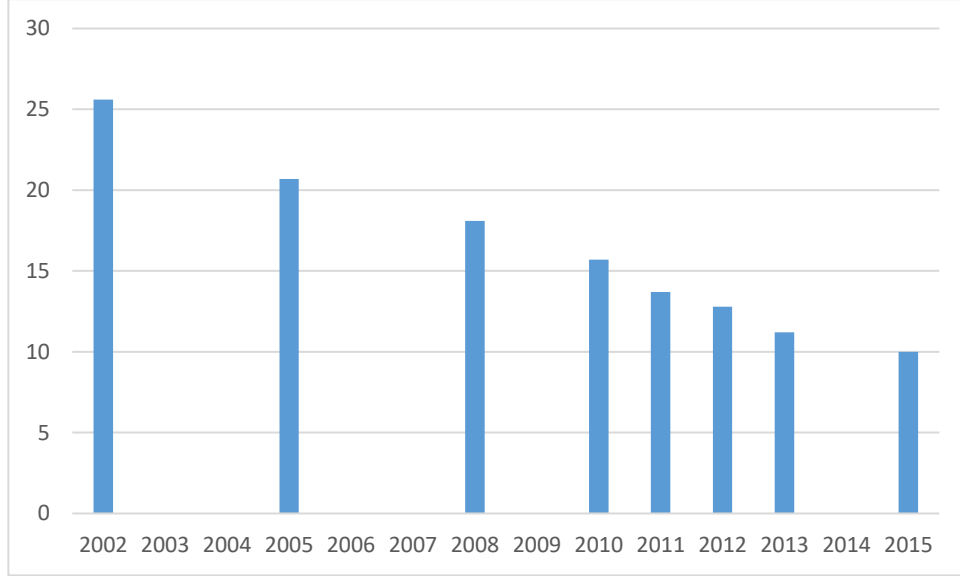

Kaynak: TÜİK

2018 yılında Dünya ekonomilerini yakında ilgilendiren gelişme ise ABD Başkanı Donald Trump'ın başını çektiği ticaret savaşları olmuştur. Ticarete korumacılığın ve yaptırımların arttığı bir dönemin içinden geçmekteyiz. İlk olarak bölgesel ticaret anlaşmalarından çekilen ABD, sonrasında Çin'e değişik mal ve hizmetler karşılığında yaptırım uygulandı. Ticaret savaşlarının bu yılda etkisini sürdüreceğini beklemekteyiz. Bununla birlikte, ticaret savaşları tüm dünyayı yakından ilgilendirmektedir. Türkiye'de ticaret savaşlarının doğrudan içinde olmasa da dolaylı şekilde etkilenmesi mümkündür.

Yoksulluk tüm dünya insanların yakından ilgilendiren bir olgudur. Yoksulluğun pek çok ölçüm yöntemi bulunmaktadır. Kişi başı belirli bir gelirin altında kalan insanlar yoksul olarak adlandırılmaktadır.

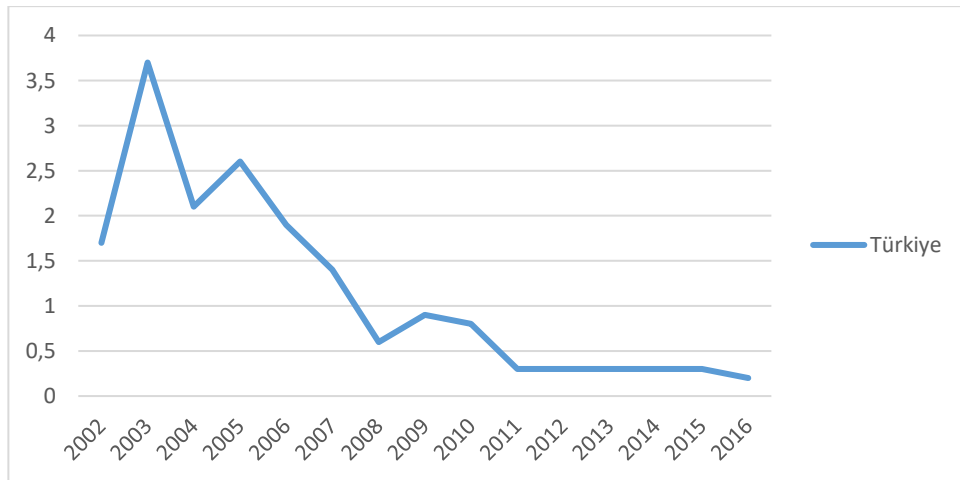
Şekil 3 Dünyada günlük 1,99\$'dan az kazananların toplam nüfus içindeki payı

Kaynak: BM

Kafa sayımına göre yoksulluk hesabında, günlük geliri 1,99\$'dan az olanlar yoksul olarak adlandırmaktadır. 2002 yılında dünyadaki yoksulluk oranı %25'in biraz üzerindeyken, 2015 ile birlikte %10'a gerilemiştir. Bu gerilemenin arkasında ise Çin ve Hindistan gibi büyük nüfusa sahip iki ülkede meydana gelen iyileşmeler yer almaktadır.

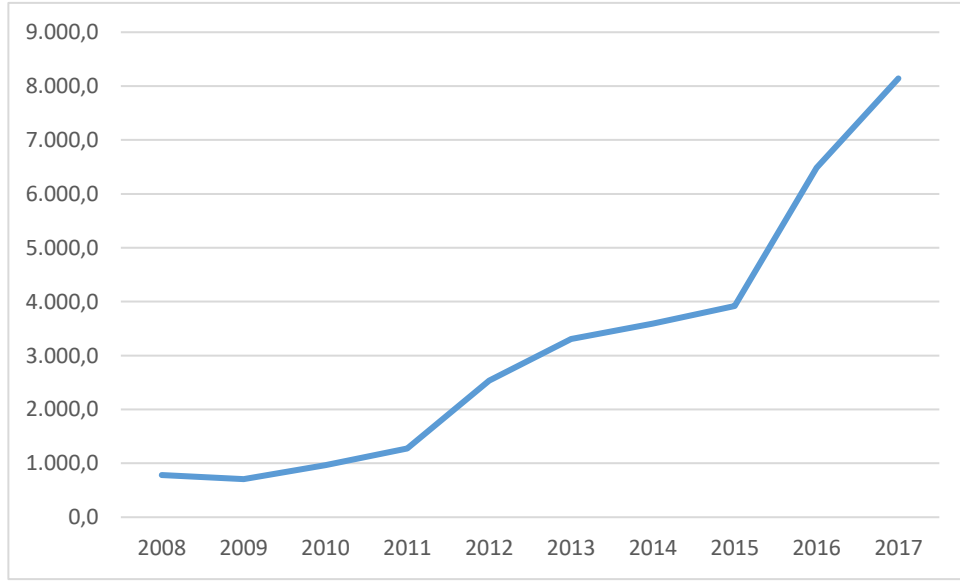
Şekil 4 Türkiye'de günlük 1,99\$'dan az kazananların nüfusa oranı

Kaynak: SBB

Türkiye’de ise 2003 yılında %3,7 olan yoksulluk oranı 2016 yılı itibariyle %0,2 ile neredeyse bitme noktasına gelmiştir. Genişletilmiş yoksulluk tanımı olan günlük geliri 4,3\$’ın altında ki kişileri yoksul kabul eden tanıma göre ise 2015 yılında yoksulluk oranı %1,58 olmuştur. Dünya ile kıyasladığımızda Türkiye’de yoksulluğun oldukça azaldığını görmekteyiz.

Şekil 5 Türkiye'nin Yaptığı Resmi Kalkınma Yardımı Miktarı (milyon ABD Doları)

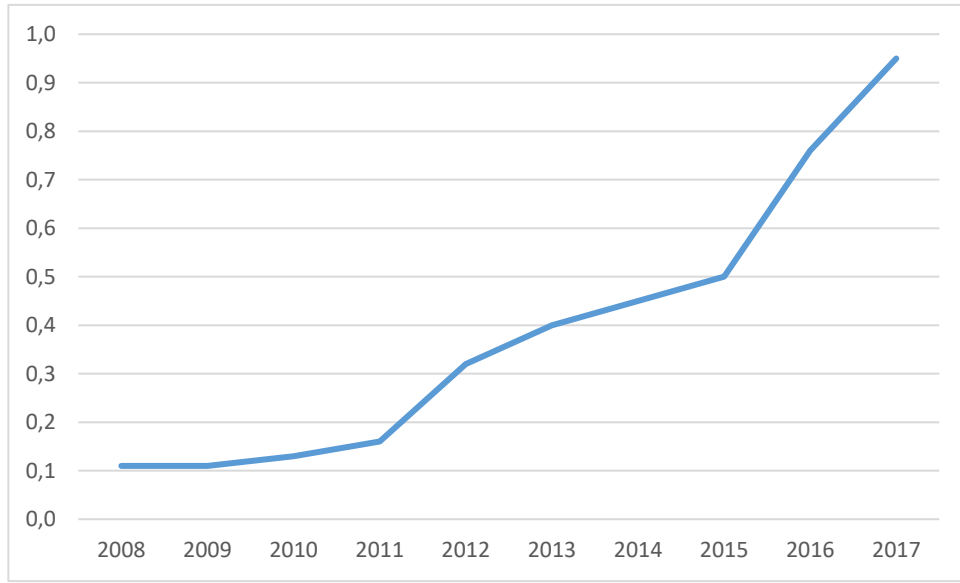

Kaynak: SBB

Türkiye 1980’lerde kalkınma yardımı alan bir ülkeyken günümüzde dünyanın en önemli kalkınma yardımı yapan ülkelerinden biri olmuştur. Kültürümüzde bulunan ihtiyacı olana yardım etme geleneği kurumsal bir yapıya dönmüştür. Çeşitli coğrafyalarda insani yardımlarda bulunan ülkemiz, yardımların kurumsal bir yapı kazanması için de başta TİKA olmak üzere çeşitli kuruluşlar kurulmuştur. 2008 yılında 780 Milyon dolar olan resmi kalkınma yardımları 2017 yılında 8 Milyar doları geçmiştir. 10 yıllık sürede resmi kalkınma yardımları 10 katından fazla bir rakama ulaşmıştır. Türkiye cari rakamla en fazla yardımda bulunan 2. ülke konumundadır.

Türkiye'nin yaptığı yardımların GSYH ya oranlarının veriliği aşağıdaki şekilde de artışı net bir şekilde görmek mümkündür. 2008 yılında yardımların milli gelire oranı %0,1 iken 2017 yılında %1'e çıkmıştır. Aynı zamanda kalkınma yardımlarının milli gelirlere oranlarına göre bakıldığında tüm dünyada en fazla yardımda bulunun ülke Türkiye'dir.

Şekil 6 Türkiye'nin Yaptığı Resmi Kalkınma Yardımı Miktarının Milli Gelire Oranı (%)

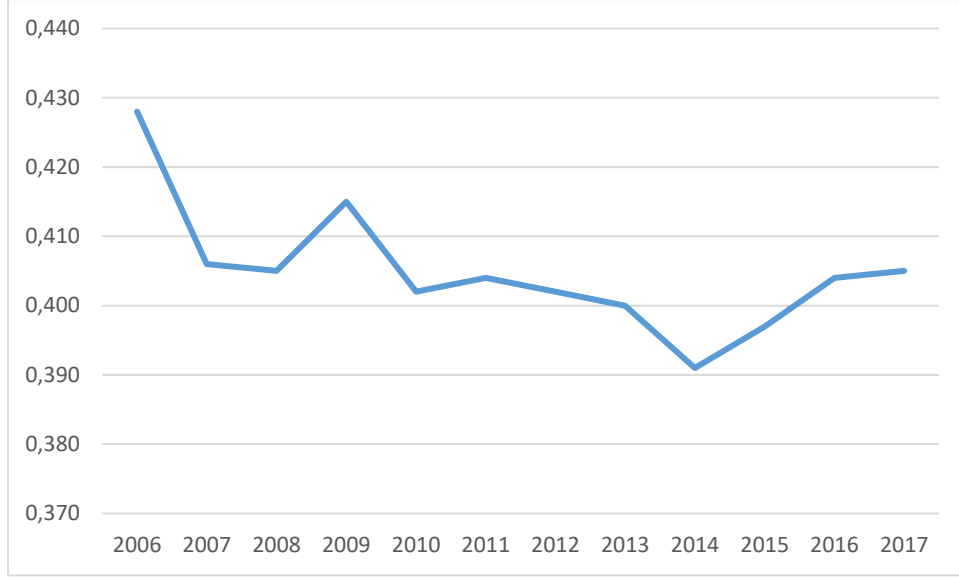

Kaynak:SBB

Gelir dağılımdaki adaleti ölçen göstergelerden bir tanesi olan GİNİ katsayısı, Kuznetsz eğrisinden türetilmiştir. GİNİ katsayısı 0 ile 1 arasında değer almaktadır. Eğer bir ülkede GİNİ katsayısı 0'sa bu durumda gelirin mükemmel olarak eşit dağıldığı varsayılmaktadır. Eğer GİNİ değeri 1 olursa bu durumda da gelirin mükemmel olarak eşitsiz şekilde dağıldığı varsayılmaktadır.

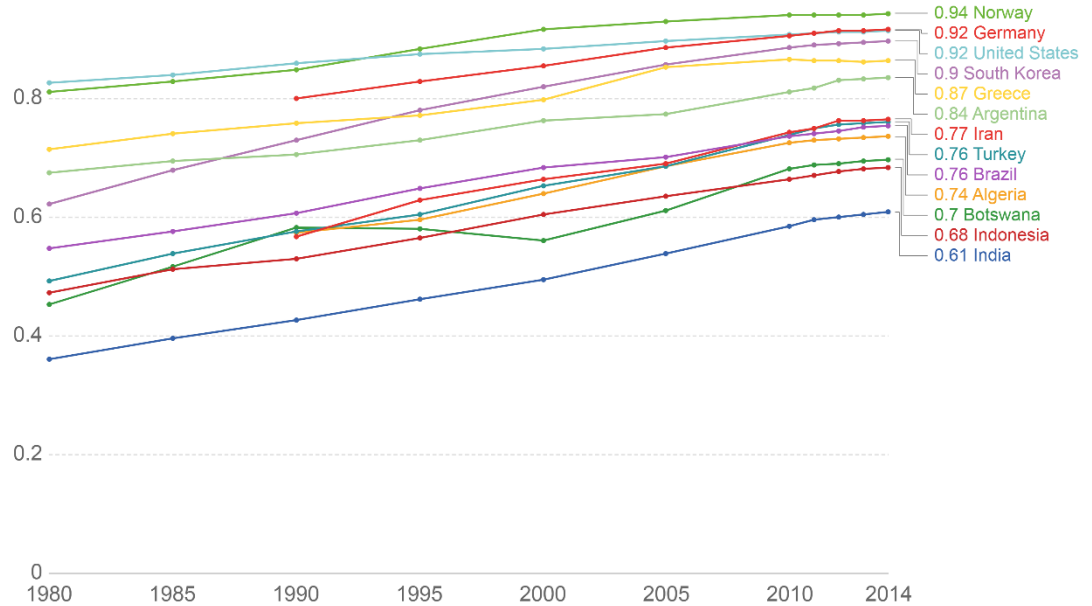
Aşağıdaki şekilde Türkiye'nin 2006-2017 arasındaki gelir dağılımı gösteren GİNİ katsayısı değerleri verilmiştir. 2006 yılında 0,43 olan GİNİ değeri, 2014'de en düşük değer olan 0,39'a düştükten sonra tekrar artış göstermiştir ve 2017 yılında 0,40 olarak ölçülmüştür. Buradan 10 yıllık süre içinde Türkiye'de gelir dağılımında iyiye doğru bir gelişmenin varlığından söz edebiliriz.

Şekil 7 Türkiye’de GİNi katsayısı

Ekonomik büyüme ülkelerin GSYH’deki büyümeyi göstermektedir. İyi bir gösterge de olsa sadece ekonomik veriler üzerine kurgulanmıştır. Kalkınmanın diğer önemli hususlarının dışlandığı bir göstergedir.

Şekil 8 Bazı ülkelerdeki İnsani Gelişme Endeksi

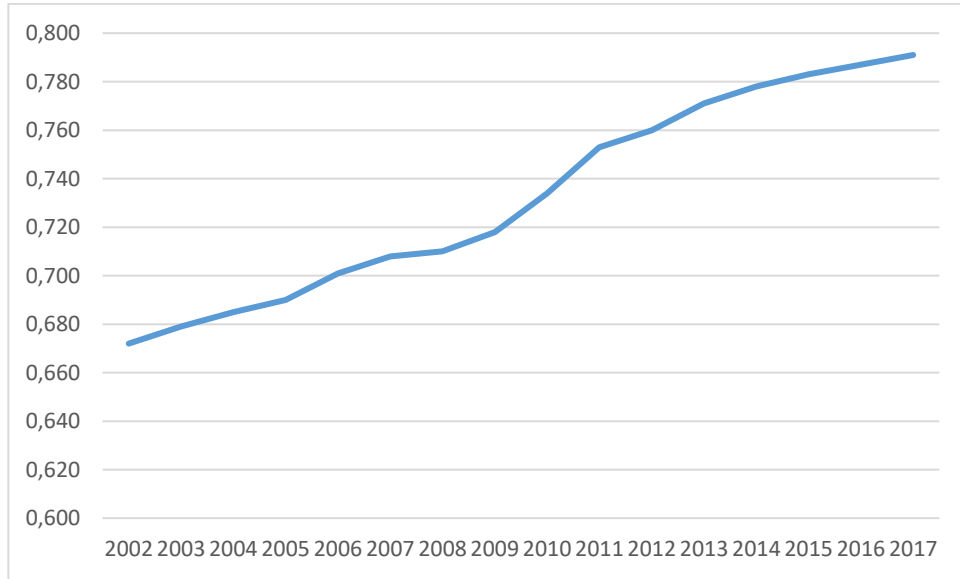

Kaynak: UNDP

Bu bağlamda kalkınmanın daha iyi gösterebilmesi için Birleşmiş Milletler yeni bir hesaplama yöntemi geliştirmiştir. İnsani kalkınma indeksi alan bu gösterge; 0 ile 1 arasında değer almaktadır. 1'e yaklaşmak kalkınmanın bir göstergesidir. Bu endeks oluşturulurken, 4 temel göstergeyi dahil etmektedir. Bunlar; doğumda beklenen ortalama yaşam süresi, tahmini eğitim süresi, ortalama okul süresi ve kişi başına düşen milli gelir.

Şekil 8'de bazı seçilmiş ülkelerin insani gelişme endeksi rakamları mevcuttur. 2014 itibariyle 0,94 ile en yüksek insani gelişme endeksi değerine sahip ülke Norveç olmuştur. Bununla birlikte tüm ülkeler için artış trendi görülmektedir. Şekilde de görüldüğü gibi Türkiye'de 2001 yılındaki krizle birlikte önemli bir kırılma yaşanmış ve önce kötüye gidiş ve sonrasında toparlanma gelmiştir. Teknolojideki gelişimler, ekonomik büyümenin artması ve daha iyi sağlık koşulları ve savaşların azlığı gibi nedenlerle birlikte insani gelişme endeksi çoğu dünya ülkelerinde artış göstermiştir.

Şekil 9 Türkiye'de İnsani Gelişme Endeksi

Kaynak: SBB

Şekil 9'da Türkiye'nin 2002 ile 2017 yılları arasındaki insani gelişme endeksi değerleri verilmiştir. Yıllar itibariyle önemli bir artış trendi yakalanmıştır. 2002 yılında 0,67 olan

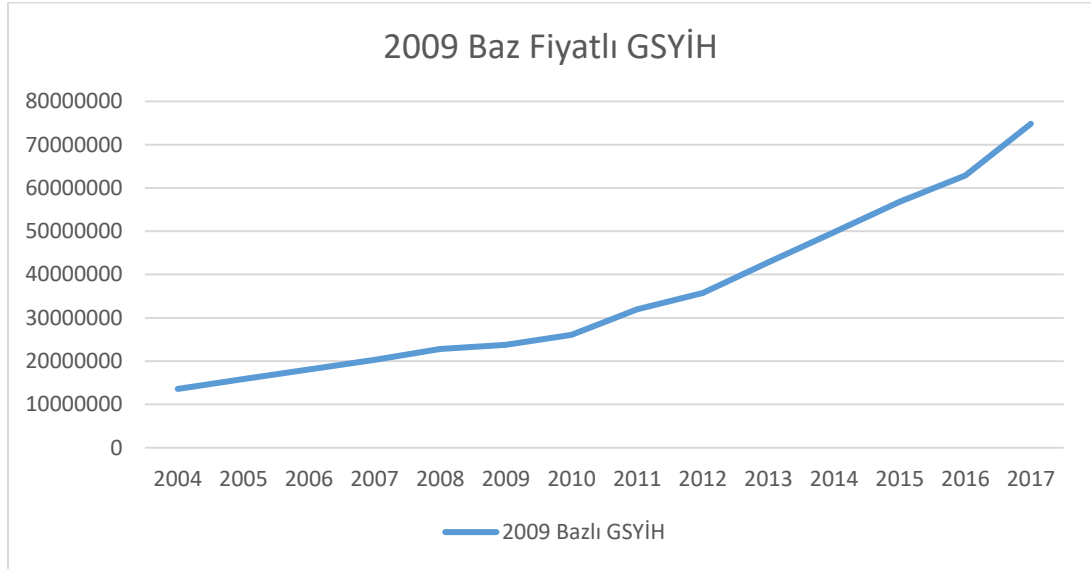
insani gelişme endeksi, 2017 yılında 0,79'a çıkmıştır. Bu artışın arkasında bu yıllarda yaşanan ekonomik büyüme, sağlıkta meydana gelen iyileşmeler paralelinde ortalama yaşam süresi beklentisinin artması, okullaşma oranının artması gösterilebilir.

KONYA-KARAMAN'DA SOSYOEKONOMİK DURUM

EKONOMİ

Konya-Karaman bölgesi 26 düzey 2 bölge arasında yaklaşık 75 milyon değerinde ki Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYİH) ile 11. sırada yer almaktadır. TR52 bölgesinin, Türkiye'nin toplam GSYİH içerisinde ki payı %2,4 olarak hesaplanmıştır. İl bazında ise Konya aldığı %2,1'lik payla 7. sırada yer almaktadır. Şekil 10'da da görüldüğü gibi TR52 bölgesinin 2017 yılındaki GSYİH'sı yaklaşık 75 Milyon civarındadır. Yıllar itibariyle baktığımızda da artış net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. 2009 yılı fiyatlarını baz fiyat olarak alan bu seriye göre 2004-2017 yılları arasında TR52 bölgesinin ekonomik büyüklüğü 5,5 kat artış göstermiştir. Aynı dönemde Türkiye ekonomisinde ki artış ise 5,3 kat olmuştur. Çok az da olsa TR52 bölgesi Türkiye ortalamasından daha iyi performans sergilemiştir.

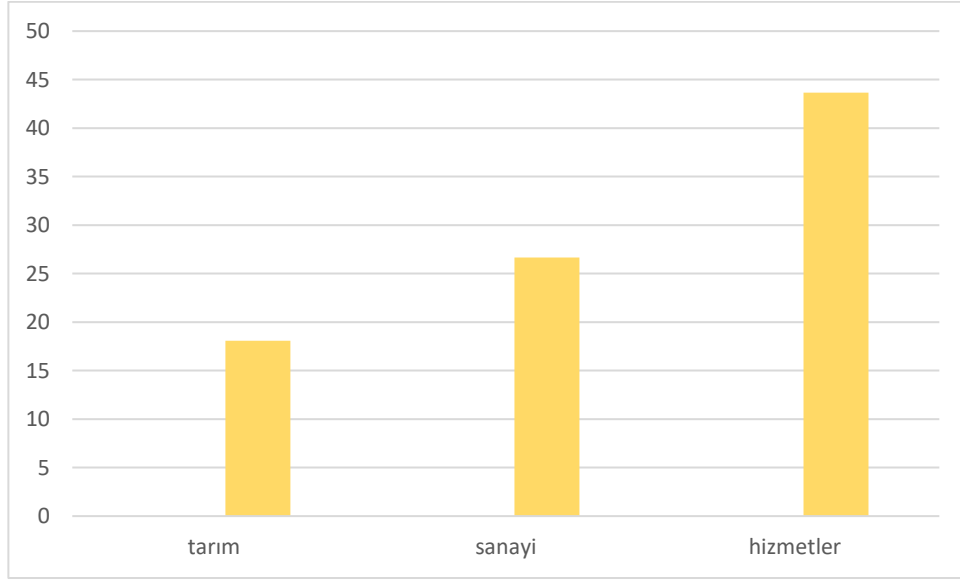
Şekil 10:Yıllar İtibariyle TR52 Bölgesi GSYİH

Bunlara ek olarak TR52 bölgesinin iktisadi faaliyet türlerine göre Türkiye içindeki paylarına bakarsak; hizmetler ve sanayi yaklaşık olarak %2'ser pay alırken tarım ise %7'nin biraz üzerinde pay almaktadır. Konya-Karaman bölgesi tarımda Türkiye genelinde TR33 bölgesinden (Manisa, Afyon, Uşak ve Kütahya) sonra en yüksek paya

sahip bölge konumundadır. Bununla birlikte, Konya 'da %5,8 pay ile tüm iller arasında tarıma en fazla katkı yapan il konumundadır.

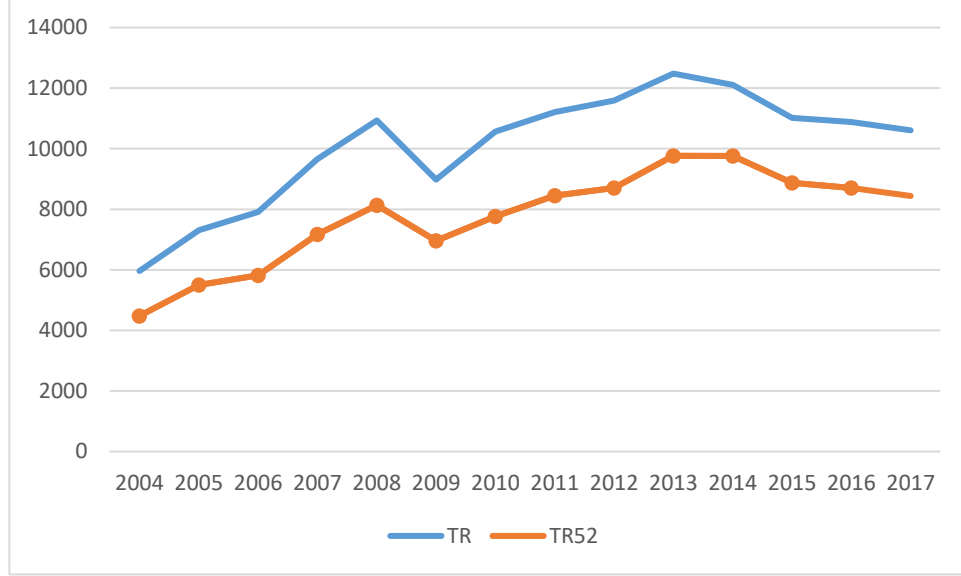
Şekil 11 2017 Yılı TR52 Bölgesi İktisadi faaliyet kollarına göre cari fiyatlarla Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla

Kaynak: TÜİK

Bununla birlikte Türkiye ekonomisinin iktisadi faaliyet kollarına göre incelediğimizde en büyük payın %53 ile hizmetlerden sağlandığını, sonrasında %29 ile sanayinin geldiğini ve son olarak da yaklaşık %6'lık katkının tarımdan geldiğini görmekteyiz. TR52 bölgesinde ki eğilim genel eğilimden biraz daha farklıdır. Şekil 11'de de görüldüğü gibi birinci sırada hizmetler iktisadi kolu olsa da toplamda hizmetlerin payı %43 civarındadır. Türkiye ortalamasına göre 10 puanlık bir fark bulunmaktadır. Sanayinin payı ise Türkiye ortalamasından daha az olacak şekilde yaklaşık %27 olarak ölçülmüştür. Tarım iktisadi faaliyet kolunun toplam içindeki payı %18 civarındadır.

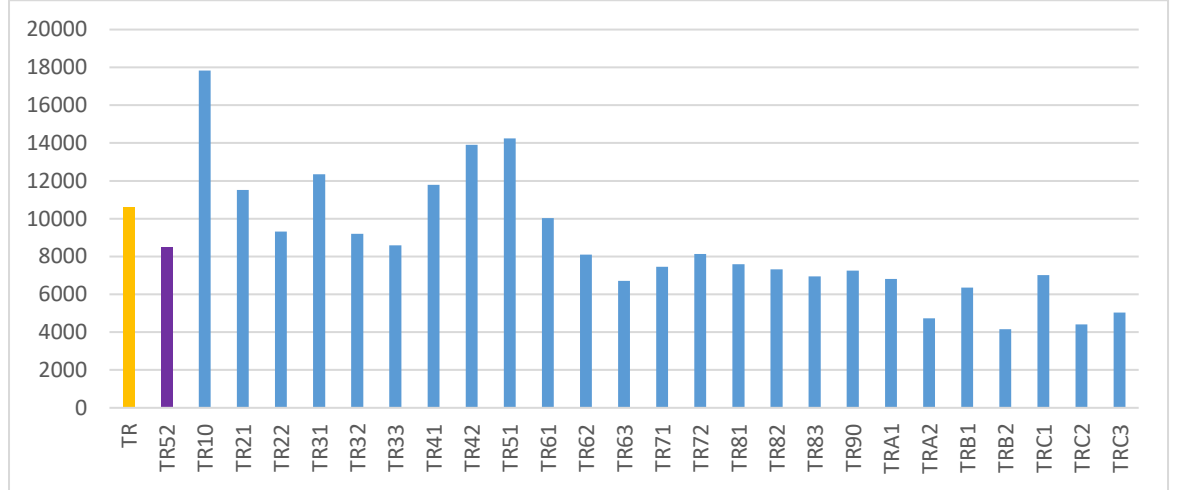
Şekil 12 Yıllar İtibariyle Kişi başına Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla (2009 bazlı) : Kişi başına GSYH (\$)

Kaynak: TÜİK

2009 fiyatlarını temel alarak oluşturulan kişi başına GSYİH grafiğine (Şekil 12) baktığımızda genel trendin yukarı yönlü olduğunu görmekteyiz. 2004 yılından itibaren düzensiz de olsa bir artış görülmektedir. Bununla birlikte, yukarı yönlü trendin 2014 yılı itibariyle durağan ve aşağı yönlü olarak değiştiğini gözlemekteyiz. Türkiye’de kişi başına düşen GSYİH 10.000 dolar civarında seyretmektedir. TR52 bölgesi yıllar itibariyle Türkiye ortalamasının altında seyretmiştir. Son yıllarda da kişi başına GSYİH’nin 8000-10000 dolar bandında hareket ettiğini görmekteyiz.

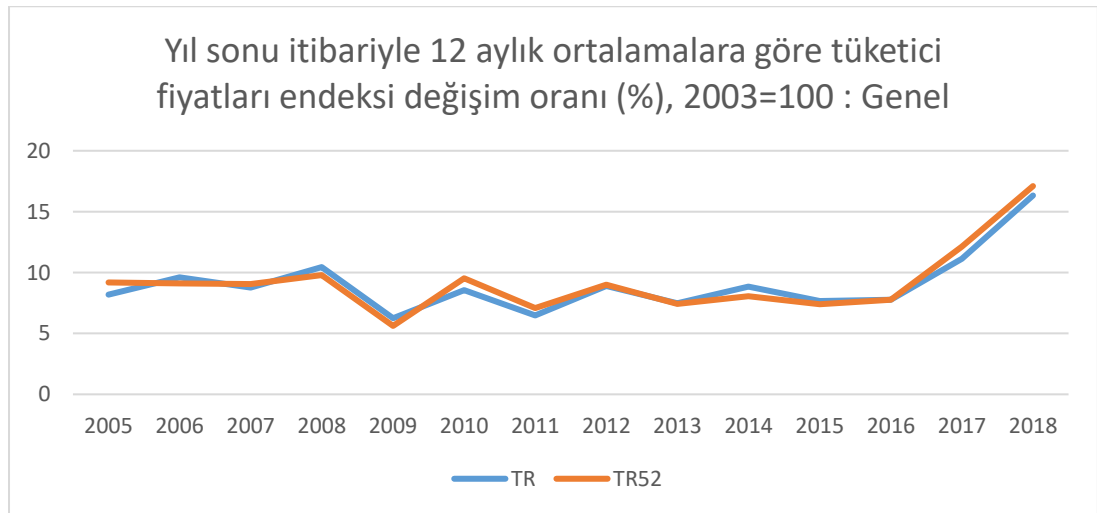
Şekil 13 2017 Yılı Kişi başına Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (2009 bazlı):Kişi başına GSYH(\$)

Kaynak: TÜİK

Şekil 13 de ise düzey 2 bölgeler ve Türkiye'nin 2017 yılındaki kişi başına GSYİH'ları gösterilmiştir. Bu bağlamda, TR10 Bölgesi yani İstanbul'da kişi başına GSYİH yaklaşık olarak 18.000 dolar ile ilk sırada yer almaktadır. TR52 bölgesi ise yaklaşık 8.500 dolar ile 12. sırada yer almaktadır. TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkâri) bölgesi ise 4.162 dolar ile son sırada yer almaktadır.

Şekil 14 Yıl sonu itibariyle 12 aylık ortalamalara göre tüketici fiyatları endeksi değişim oranı (%), 2003=100

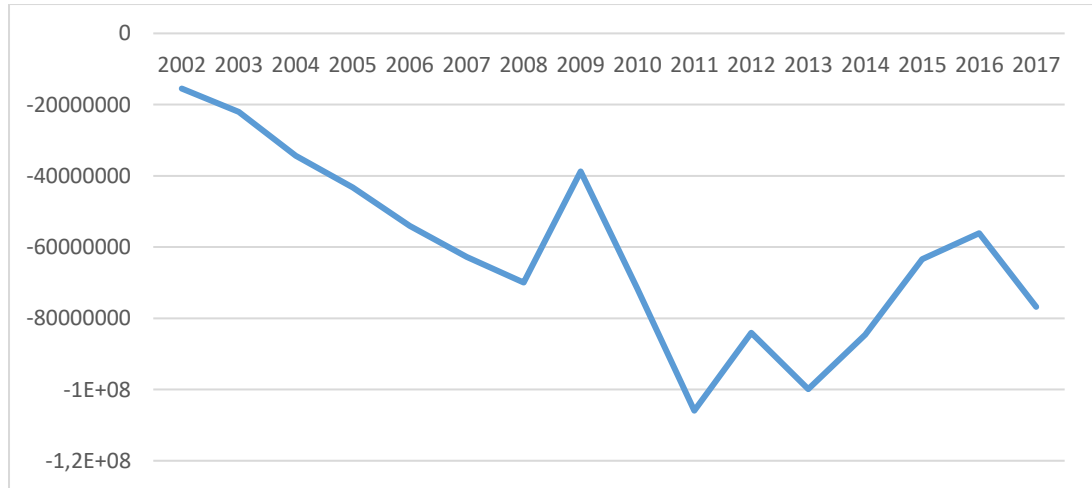
Kaynak:TÜİK

Son yıllarda Türkiye gündeminde üst sıralarda yer alan enflasyon TR52 bölgesini de etkilemektedir. Şekil 14 de tüketici fiyatları endeksinden yıllar itibariyle değişim gösterilmiştir. Bu enflasyon rakamı 12 aylık ortalamalara göre tüketici fiyatları endeksindeki değişimi göstermektedir. TR52 bölgesinde enflasyon Türkiye ortalamasına yakın seyretmekle birlikte bir miktar daha yukarıdadır. 2016 itibariyle enflasyondaki yataylığın yerini yükselişe bıraktığını görmekteyiz. 2016 yılına kadar %10 bandında hareket eden enflasyon 2017 ile artışa geçmiştir ve 2017 yılında %13, 2018 yılında ise %18'e ulaşmıştır.

DIŞ TİCARET

Türkiye ekonomisinde yıllar itibariyle dış ticaretin yeri ve önemi artmıştır. Özellikle 1980'lerden itibaren küreselleşme ve finansal serbestlik dalgaları ile beraber ticaret hacmi de yıllar itibariyle artış göstermiştir. Bununla birlikte, Türkiye'nin dış ticaret yapısı ticaret açığı verecek şekilde gelişmiştir. 2018 yılsonu itibariyle Türkiye'nin toplam dış ticaret açığı 61,6 milyar dolar olmuştur.

Şekil 15 Türkiye'nin dış ticaret dengesi

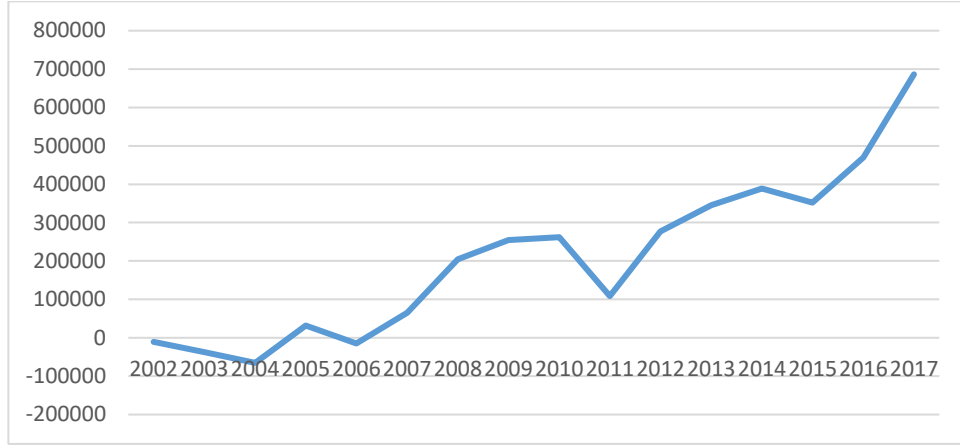

Kaynak:TÜİK

Şekil 15'de de görüldüğü gibi Türkiye'nin dış ticaret açığı ekonomik büyümeyle de alakalı olarak yıllar itibariyle dalgalı ama sürekli açık veren bir yapıdadır. 2002 yılında

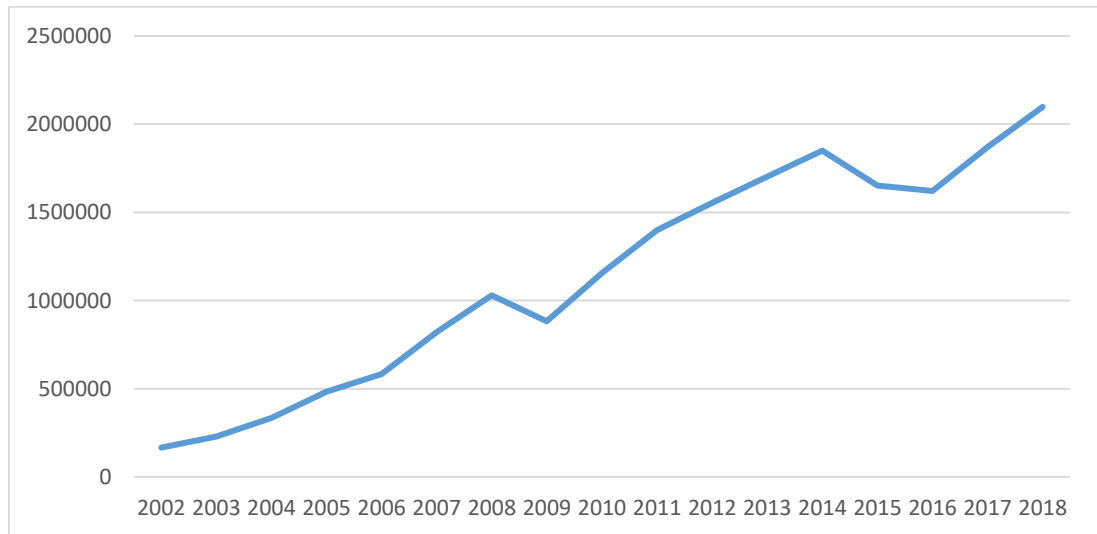
20 Milyar dolar civarında olan dış ticaret açığı, yıllar itibariyle artış göstermiştir ve 2011 yılında 100 Milyarın üzerine çıkarak rekor kırmıştır. 2018’de ihracatta da gözle görülür artışla birlikte dış ticaret açığı 60 milyar dolar seviyelerine gerilemiştir.

Şekil 16 TR52 Bölgesi Dış Ticaret Dengesi

Konya-Karaman bölgesi ise Türkiye’nin aksine genelde dış ticaret fazlası vermektedir. 2006 yılından bu zamana kadar dış ticaret dengesinin sürekli artı değerle kapattığını görmekteyiz. Dış ticaret fazlasının da yıllar itibariyle artış dikkat çekmektedir. Şekil 16’da da görüldüğü gibi 2017 yılı itibariyle dış ticaret fazlası 700 Milyon dolara ulaşmıştır.

Şekil 17: TR52 Bölgesi İhracat Rakamları (Bin Dolar)

TR52 bölgesinin ihracat rakamlarına baktığımızda 2002 yılından itibaren artış trendi gözlenmektedir. 2002 yılında 166 Milyon dolar olan ihracat rakamı 2018 sonu itibariyle 2 milyar 100 milyon dolara çıkmıştır. 16 yıl boyunca TR52 bölgesinin ihracatı yaklaşık 12,5 kat artış göstermiştir. Aynı dönem içinde Türkiye'nin ihracatını da 36 milyar dolardan 163 Milyar dolara çıkmıştır. Türkiye'nin toplam ihracatında 2002 ile 2018 arasındaki artış ise 4,5 kat olmuştur. Bu bağlamda, TR52 bölgesinin genel ihracat performansının Türkiye ortalamasından çok daha iyi olduğunu söyleyebiliriz.

TR52 bölgesinin ihracatının kalemlere göre ayırdığımızda 2018 yılındaki ihracatın %95'i imalat sanayi üzerinden gerçekleşmektedir. İhracatın yaklaşık %4,5'luk kesimi de tarım ve ormancılık faaliyetlerinden yapılmaktadır. Türkiye'de ise aynı rakamlar imalat sanayinden %93,5 tarım ve ormancılık ürünlerinde ise %3,5.

TR52 bölgesinin ihracatı Türkiye'nin toplam ihracatında %1,2'lik pay almaktadır. Türkiye'nin toplam tarım ve ormancılık ihracatında TR52 bölgesinin aldığı pay ise %1,7 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1Konya İhracatının Sektörel Dağılımı

Sektör	İhracat Değeri
Makine ve Aksamları	414,897.72
Otomotiv Endüstrisi	330,500.51
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	251,859.19
Demir ve Demir Dışı Metaller	156,281.02
İklimlendirme Sanayii	120,040.98
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	115,958.60
TOPLAM	1,803,149.81

Kaynak: TİM, 2019

Konya'nın yaklaşık 1,8 milyar dolarlık ihracatı bulunmaktadır Konya ilinin yaptığı ihracatın sektörel dağılımına baktığımızda ilk sırada yaklaşık 415 Milyon Dolarlık

ihracatla makine ve aksamlar gelmektedir. Konya'nın 2018 yılında gerçekleştirdiği toplam ihracat olan 1,8 Milyar doların %77'si tablo 1'de gösterilen altı sektörde yoğunlaşmıştır.

Tablo 2 Konya İhracatında en yüksek paya sahip 5 ülke

Ülkeler	İhracat Değeri (Dolar)
IRAK	250,000.00
ALMANYA	127,038.00
İTALYA	76,203.00
CEZAYİR	72,909.00
BİRLEŞİK DEVLETLER	62,538.00

Kaynak: TİM, 2019

Konya'nın ihracat yaptığı ülkelerin incelendiği tablo 2'de ilk sırada sınır komşumuz olan Irak'ı görmekteyiz. Konya'dan yapılan ihracatın en fazla olduğu ülkeler sırasıyla; Irak, Almanya, İtalya, Cezayir ve Amerika Birleşik Devletler olmuştur. Konya'nın yapmış olduğu ihracatın yaklaşık %33'ünün bu beş ülkeye yapıldığını görmekteyiz. Bu da ihracatta kaynak ülke çeşitlemesinin yapıldığını göstermektedir. Ayrıca, ilk beş ülkenin 2 tanesinin AB üyesi olması, diğer ülkelerinde farklı kıtalardan olması ihracatta coğrafi çeşitliliğinin sağlandığını göstermektedir. 2018 yılında Konya'dan 189 ülkeye ihracat yapılması da bu çeşitliliğin en önemli kanıtıdır.

Tablo 3 Karaman İhracatının Sektörel Dağılımı

Sektör	İhracat Değeri
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	249,472.13
Makine ve Aksamları	15,308.38
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	8,243.40
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	5,314.14
Yaş Meyve ve Sebze	4,562.91
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	3,775.97
TOPLAM	294,889.08

Kaynak: TİM, 2019

Karaman'ın 2018 yılında yapmış olduğu ihracat 300 Milyon dolar sınırına yaklaşmıştır. Bu ihracatın sektörel dağılımı tablo 3'de gösterilmiştir. Tabloda dikkat çeken nokta ise hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamullerinin ihracatının toplam ihracat içinde aldığı %85'lik paydır. İhracatın önemli bir kısmının tek sektöre bağlı olduğunu görmekteyiz. Yoğunlaşmanın, Pazar payını arttırmanın ve uzmanlaşmanın sağlanmasında olumlu görülen bu durum, sektörde yaşanabilecek risklerin de tüm ihracatı doğrudan etkileyeceği olumsuzlukları da barındırmaktadır.

Tablo 4 Karaman İhracatında en yüksek paya sahip 5 ülke

Ülkeler	İhracat Değeri (Dolar)
IRAK	63.189.000
SURİYE	30.376.000
YEMEN	21.742.000
BİRLEŞİK DEVLETLER	16.953.00.
BELÇİKA	10.646.00.

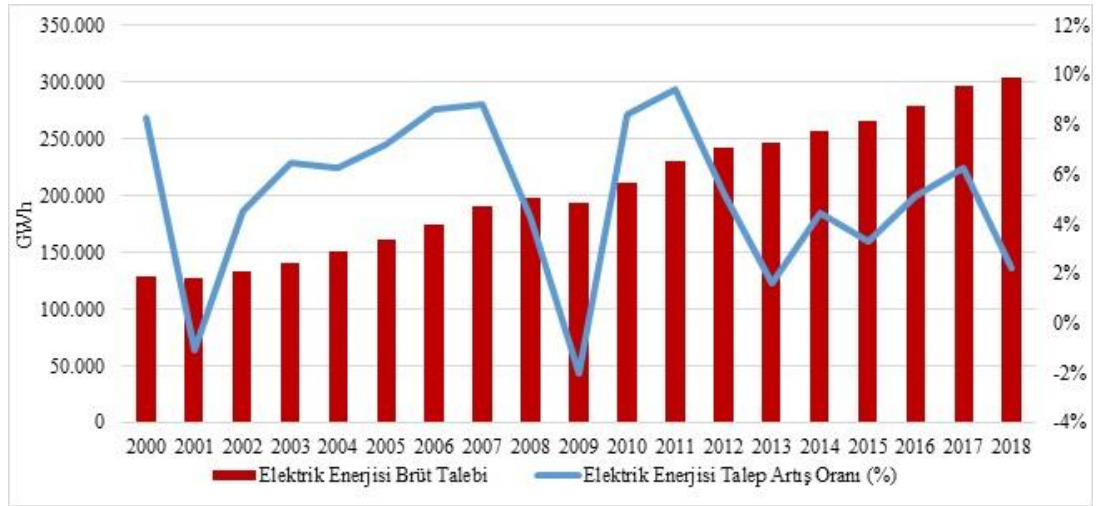
Kaynak: TİM, 2019

Karaman'ın en çok ihracat yaptığı ilk beş ülkeye incelediğimiz tablo 4'de de görüldüğü gibi ilk sırada Konya'daki gibi Irak yer almaktadır. Diğer ülkeler sırasıyla; Suriye, Yemen, Amerika Birleşik Devletler ve Belçika olmuştur. Bu beş ülke Karaman'ın toplam ihracatının %48'ini oluşturmaktadır. Konya'ya benzer şekilde ihracatta coğrafi çeşitliliğin sağlandığını görmekteyiz. İlk beş ülkenin 4 değişik kıtada yer alması ve toplamda 155 farklı ülkeye ihracatın yapılması bunun en net göstergesidir.

ENERJİ

Türkiye büyüyen ekonomisiyle birlikte enerji ihtiyacı da aynı şekilde artmaktadır. Bu bağlamda son 15 yılda OECD ülkeleri içinde enerji ihtiyacı en fazla artan ülke Türkiye olmuştur. Aynı şekilde TR52 bölgesinde de ekonomik büyümenin yıllar içinde pozitif seyrettiğini görmekteyiz. Bu bağlamda TR52 bölgesinde de enerji talebinde artış beklemek gerekmektedir.

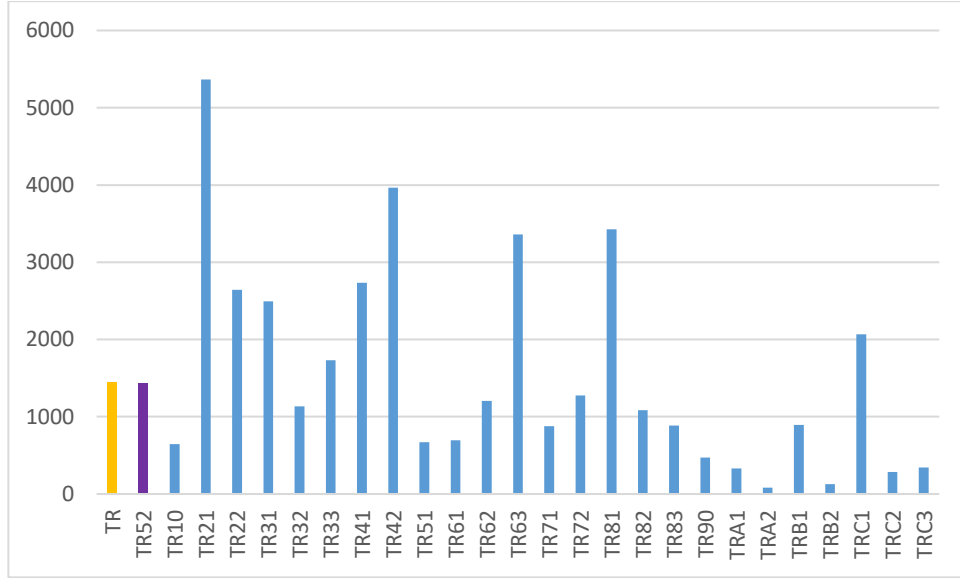
Şekil 18 Türkiye'nin Enerji Talebi

Kaynak: EPDK

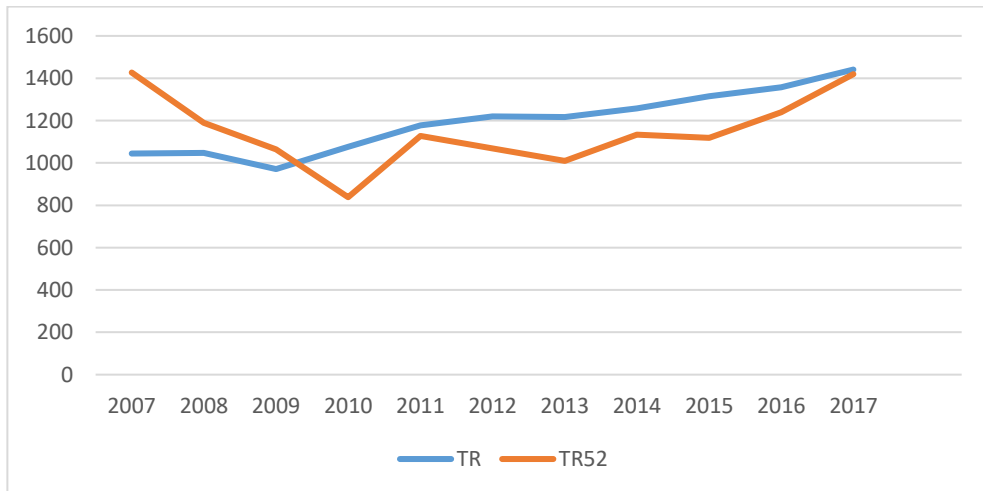
Enerji kullanımının hane halkları kullanımı olan mesken ve sanayi elektrik tüketimi şeklinde ikiye ayrılabilir. Aşağıdaki şekilde düzey 2 bölgeleri aralarındaki kişi başına sanayi elektrik tüketimi verilmiştir.

Şekil 19 Kişi başına sanayi elektrik tüketimi (KWh)

2017 yılında kişi başına sanayi elektrik tüketimim Türkiye için 1441 KWh olmuştur. Konya Karaman bölgesi içinse Türkiye ortalamasına oldukça yakın bir şekilde 1427 KWh olmuştur. Sanayi tüketimi bakımından TR52 bölgesi düzey 2 bölgeler arasında 10. Sırada yer almaktadır. Coğrafik olarak batı bölgelerinde sanayinin de gelişmesiyle birlikte enerji tüketiminin daha fazla olduğunu görmekteyiz.

Şekil 20 Yıllara Göre Sanayi Elektrik Tüketimi

Yukarıdaki grafikte yıllara göre sanayide elektrik tüketiminin TR52 bölgesi ve Türkiye için verildiğini görmekteyiz. Konya Karaman bölgesi için baktığımızda 2007-2010

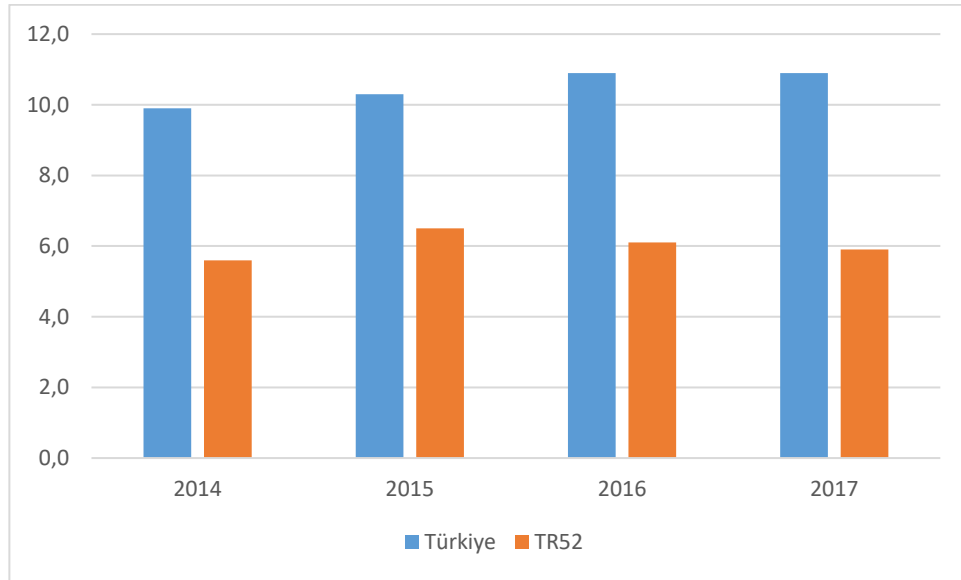
arasında bir düşüş görmekteyiz. Küresel krizin etkilerinin hissedildiği dönem olan bu arada Türkiye genelinde de elektrik tüketimi de 2009 yılında bir önceki yıla göre azalmıştır. Yıllar içinde TR52 bölgesi geriden gelmesine rağmen 2017 yılında Türkiye ortalamasını yakalamıştır.

Türkiye gibi enerji ihtiyacının %75'ini ithalat yoluyla karşılayan bir ülkede yerli enerji kaynakları önem kazanmaktadır. Bu bağlamda son yıllarda ülkemizde önemli yatırımlar yapılmaktadır. Enerjide kayna çeşitliliğın artırılması için Nükleer Enerji tesisi kurma çalışmaları devam etmektedir. Bununla birlikte bir diğerk önemli husus da yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Özellikle güneş enerjisinden yararlanma konusunda ülkemizde son yıllarda önemli yatırımlar yapılmaktadır. TR52 bölgesi güneş enerjinden yararlanma süresinin en uzun olduğu bölgelerin başında gelmektedir. Bu bağlamda 2017 yılında Karapınar Yenilebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA)'da ihaleye çıkılmış ve 1000 MW kapasiteli güneş enerjisi santrali kurma çalışmaları başlamıştır. Toplamda bölgeye 1,3 Milyar dolarlık yatırım öngören proje ile yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımında önemi bir adım atılmış olacaktır.

İSTİHDAM

Türkiye'nin gerek ekonomik gerekse sosyal seviyede ortaya çıkan çoğu sorunun temelinde işsizlik yatmaktadır. İşsizliğin sadece istihdam kaybı ve verimsizlik sorunlarına yol açmadığını, aynı zamanda sosyal refahı da derinden etkilediği görülmektedir. Bu bağlamda, yürütülen para ve maliye politikaları ve devlet teşvikleri ile birlikte işsizliğin belirli bir oranda kontrol alındığını görmekteyiz.

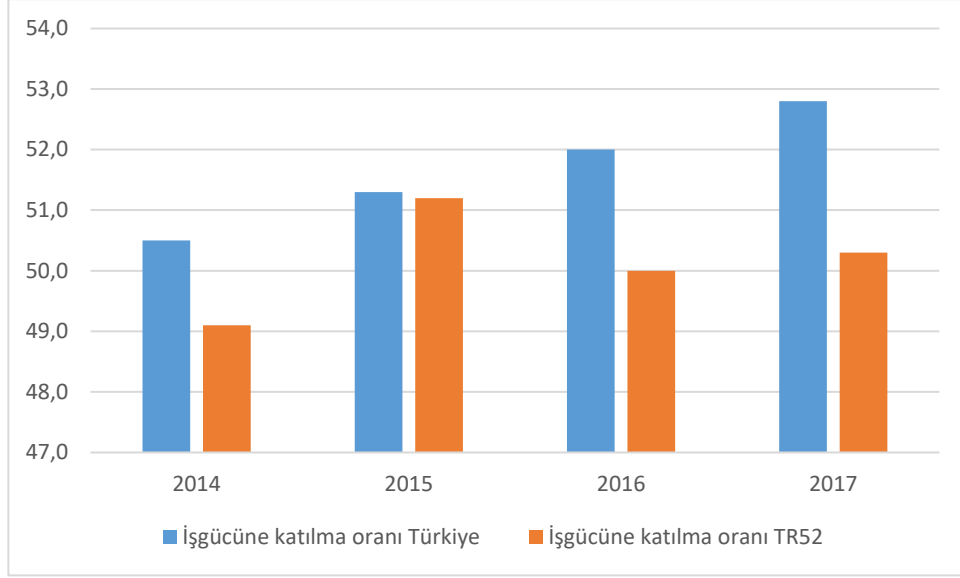
Şekil 21 Türkiye ve TR52 Bölgesi İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

Yukarıdaki şekilde Türkiye ve TR52 bölgesinin son 4 yıldaki işsizlik oranları verilmiştir. Türkiye genelinde işsizliğin %10 civarında seyrettiğini ve özellikle son aylarda artışa geçtiğini gözlemlemekteyiz. Diğer taraftan TR52 bölgesinde işsizlik oranları Türkiye ortalamasına göre oldukça geridedir. 2017 yılı sonu itibarıyla TR52 bölgesinde ki işsizlik oranı %5,9 olarak hesaplanmıştır. Bu oran düzey 2 bölgeleri arasında en az işsizliğe sahip 5. bölge olmaktadır. İşsizliğin en az olduğu bölge ise %3,6 ile TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgesi olmuştur.

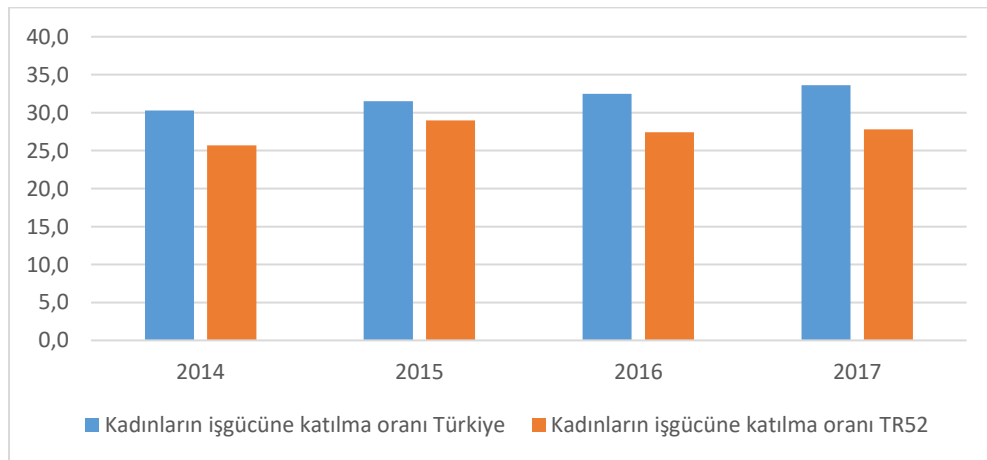
Şekil 22 İşgücüne Katılma Oranı

Kaynak: TÜİK

İşsizlik oranı kadar önemli bir diğer gösterge ise işgücüne katılım oranıdır. Bu oran çalışabilir durumda olan kişilerin ne kadarının emek arzına katıldığının, bir anlamda ülkedeki nüfusun veriminin ölçüsüdür. 2014'den itibaren baktığımızda bu oranın Türkiye için yıllar itibariyle arttığını görmekteyiz. TR52 bölgesinde de 2017 yılında Türkiye'de işgücüne katılma oranı yaklaşık olarak %53 olmuştur. Aynı yılda TR52 bölgesinde ise yaklaşık olarak %50 ile Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

Şekil 23: Kadınların İşgücüne Katılma Oranı

Kadınların işgücüne katılımı hem ekonomik büyüme için hem de ekonomik kalkınma için elzem olarak görülmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’de kadınların işgücüne katılma oranlarının gelişmiş ülkelere kıyasla oldukça düşük olduğunu görmekteyiz. Türkiye’de bu oran %33 iken Dünya ortalamasının %48 olduğunu görmekteyiz. (WorldBank, 2019).

Konya Karaman bölgesi ise bu noktada Türkiye ortalamasının da altında performans sergilemektedir. 2017 yılında kadınların işgücüne katılma oranı %27,8 olarak hesaplanmış ve Türkiye ortalamasından yaklaşık beş puan daha aşağıdadır. Aynı zamanda TR52 bölgesi kadınların işgücüne katılma oranının en az olduğu 5. düzey 2 bölgesidir.

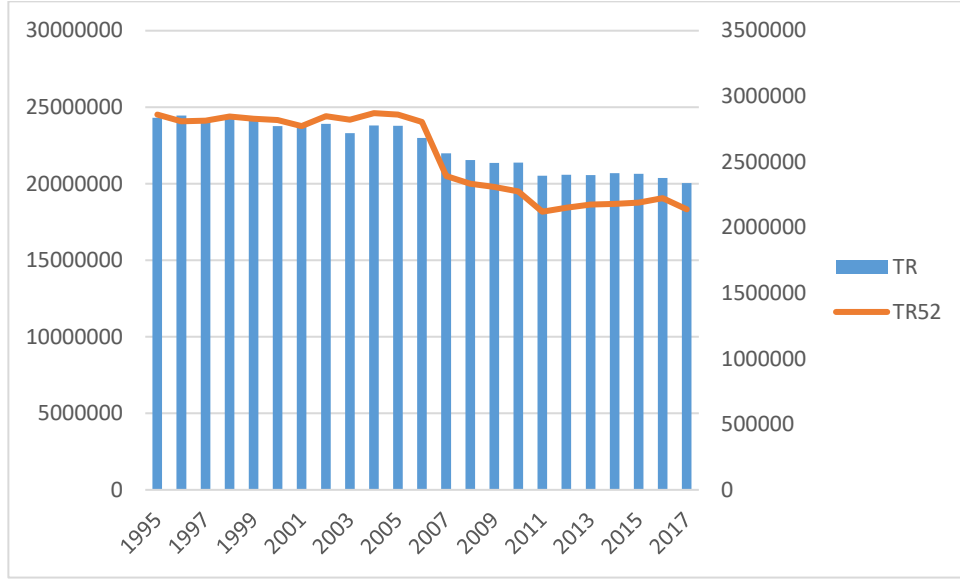
TARIM

Tarım Türkiye’nin en önemli gerçeği konumundadır. Gerek son zamanlarda yaşanan gıda enflasyonu, gerekse son yıllarda tarımsal ürünlerinin ithalatının artması bu gerçekliği daha da görünür kılmaktadır. Bu bağlamda Konya Karaman bölgesi ayrı bir önem arz etmektedir. Tarım ürünlerinin üretiminde, kullanılan arazinin çokluğunda ve tarım teknolojilerinde ülkenin önde gelen yerlerindendir. Bu bağlamda bölgemizde tarımda ihtisaslaşmış bir adet özel üniversite de bulunmaktadır. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi ile tüm ülkeye örnek olunmaktadır. Bölge içinde tarım oldukça önemlidir. Türkiye’de GSYİH’da tarımın payı %6 iken, TR52 bölgesinde aynı pay %18’dir.

TR52 bölgesi Türkiye’de toplam işlenen tarım arazinin %10’undan biraz daha fazla alana sahiptir. Konya ovasına Türkiye’nin tahıl ambarı denilmesinde bunun da önemli bir etkisi vardır. Toplam hasat edilen tahılların da %12’si TR52 bölgesinde yetiştirilmektedir. Bununla birlikte gerek Türkiye’de gerekse TR52 bölgesinde işlenen tarım alanlarının yıllar itibariyle azaldığını görmekteyiz. Bunun iki temel nedeni bulunmaktadır. Birincisi, iklim değişikliği sebebiyle ekilen tarım alanlarının azalması

ve çölleşmenin artması. Bir diğer sebep ise artan kentleşme sebebiyle tarım arazilerinin kontrolsüz azalması. Şekilde de görüldüğü gibi işlenen tarım alanlarında azalma dikkat çekmektedir.

Şekil 24: Tarımsal Üretim (Hektar)

Kaynak:TÜİK

Konya ve Karaman'ın tarımda lider olduğu pek çok alan vardır. Konya'nın birinci olduğu tarımsal üretim değerleri:

- Süt, buğday, şeker pancarı, havuç, kuru fasulye, acıbakla, fiğ, kişniş, çörekotu

Konya'nın Türkiye'de ikinci olduğu almalar ise

- Kiraz, vişne, kavun, yeşil mercimek, patates, aspir, bezelye, kurutmalık çekirdekli üzüm, kimyon, mısır, yonca, ayçiçeği, haşhaş, toplam küçükbaş hayvan ve yumurta sayısı.

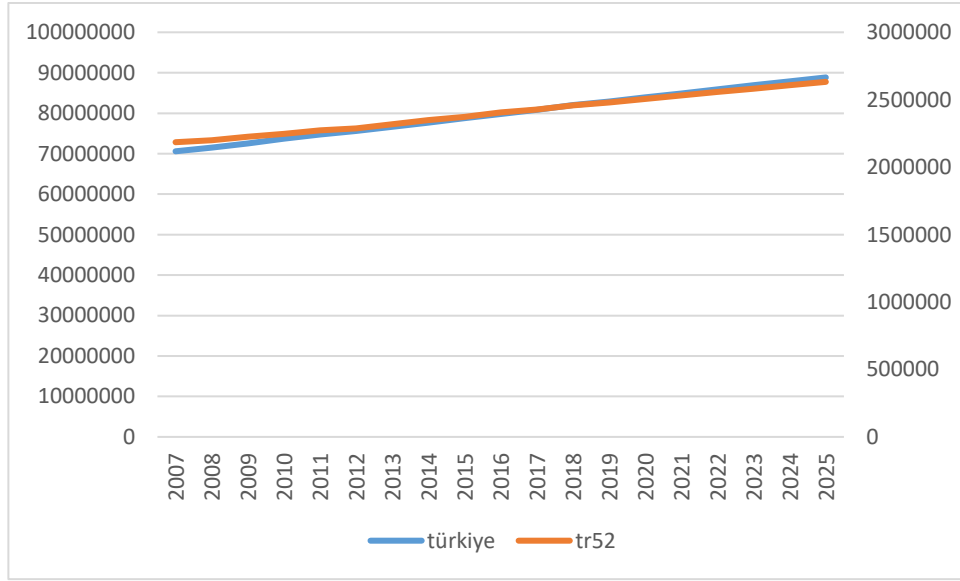
Karaman'da ise tarımsal üretim durum buğdayı, arpa, yulaf ve çavdar da yoğunlaşmıştır. Kuru fasulyede Türkiye'de toplam üretimin %16'sını karşılamakta ve toplamda en fazla üretimin yapıldığı ikinci il konumundadır. Karaman'ın diğer üretim değerleri ise; nohutta ve yulafta beşinci, şeker pancarında yedinci, elma ve ceviz

Üretimde nc, badem ve taze soğan üretimde sekizinci ve karalahana da dokuzuncu sırada yer almaktadır.

NÜFUS VE G

2018 yılı itibariyle Türkiye'nin ADKS sistemine göre nüfusu 82 milyon civarından hesaplanmıştır. Aynı yılda TR52 bölgesinin nüfusu ise 2,5 milyon civarındadır. Türkiye'nin toplam nüfusu içinde TR52 bölgesinin aldığı pay yaklaşık olarak %3'e tekabül etmektedir. Konya'nın nüfusu 2.205.609 kişiyken Karaman'ın nüfusu da 251.913 olmuştur. Bu bağlamda Konya nüfusu en çok olan 7. ilken, Karaman ise 67. sırada yer almaktadır.

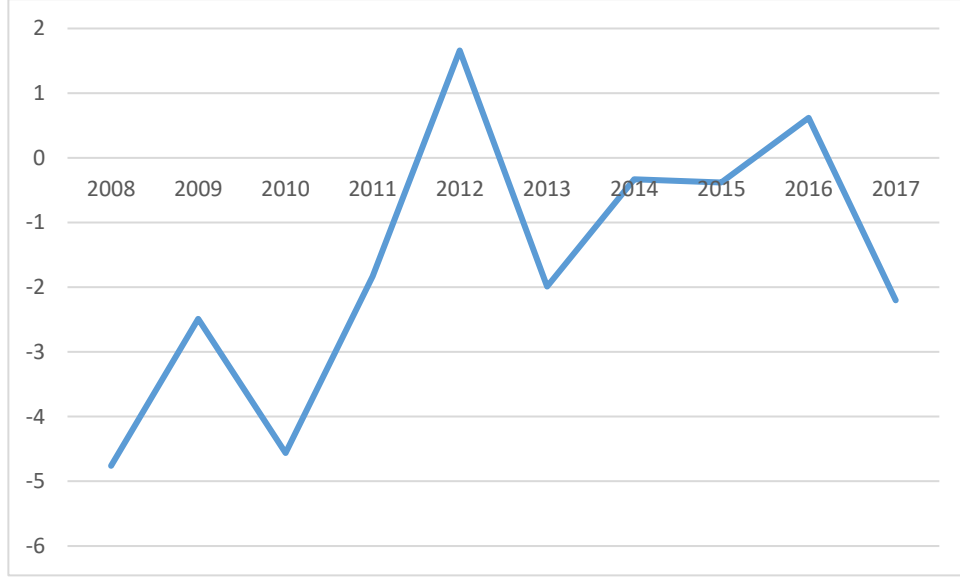
şekil 25 Yıllar İtibariyle Nüfus

Kaynak: TK

TK'in nüfus projeksiyonuna göre 2025 yılı itibariyle Türkiye nüfusunun 88 Milyonu aşması beklenmektedir. TR52 bölgesinin de 2,6 milyonluk bir nüfusa ulaşacağı tahmin edilmektedir. Türkiye'de ki nüfus artış hızının TR52 bölgesine göre daha fazla olacağı tahmin edilmektedir. 2025 yılında TR52 bölgesinin Türkiye nüfusu içindeki payının ise %2,95'e dşeceğı tahmin edilmektedir.

Şekil 26 Net Göç Hızı

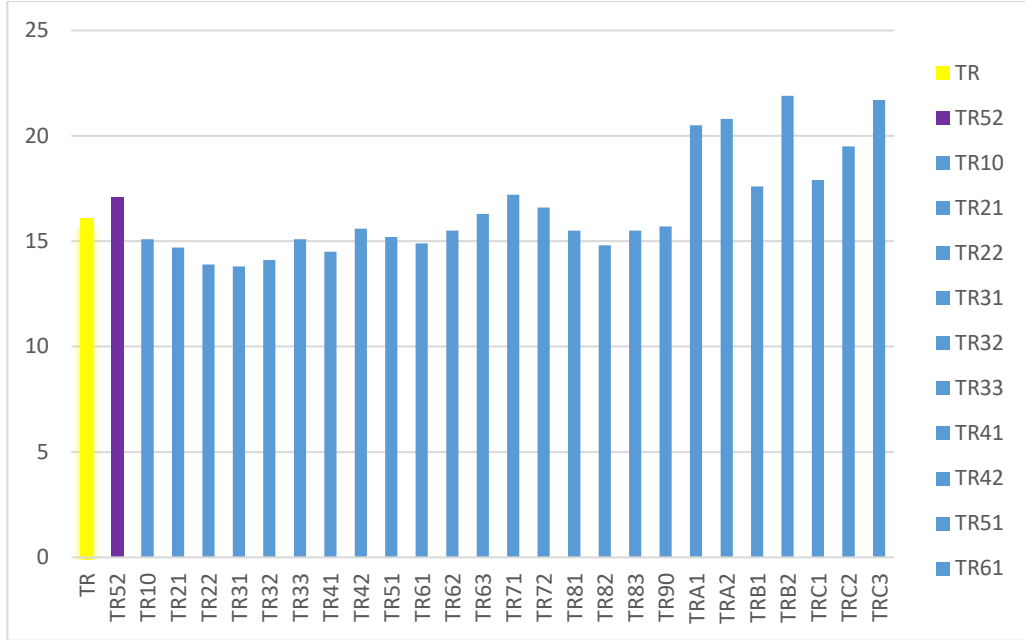
Kaynak: TÜİK

Şekilde TR52 bölgesinin net iç göç hızı yüzdelik olarak verilmektedir. Bu grafiğe göre 2012 ve 2016 yılları dışında diğer yıllarda TR52 bölgesinin göç verdiğini görmekteyiz. Bununla birlikte göç rakamları %2-5 arasında dalgalanmaktadır. Özellikle son yıllarda iyice sıfıra yakınsaması nedeniyle iç göçün bölge için önemli bir sorun olmadığı görülmektedir.

Göçün yanında nüfusla ilgili bir diğer önemli veri de genç nüfustur. TÜİK tarafından genç nüfus olarak 15-24 yaş grubu gösterilmiştir. Genç nüfus Nitelikli ve nitelsiz işgücü başta olmak üzere bir ilin, ülkenin, bölgenin gelecekteki potansiyelini ortaya koymaktadır.

Şekil 27’de düzey 2 bölgeleri içinde 2017 yılındaki genç nüfusun dağılımı gösterilmiştir. Türkiye’de nüfusun %16,1’i genç nüfus olarak değerlendirilmiştir. Bu oran gelişmiş Avrupa ülkelerine göre oldukça yüksektir.

Şekil 27 Genç nüfusun (15-24 yaş grubu) toplam nüfus içindeki oranı (%)

TR52 bölgesindeki genç nüfusun oranı %17,1 ile Türkiye ortalamasından yüksektir. Düzey 2 bölgeleri arasında ise 9. sırada yer almaktadır. Genç nüfusun yüksekliği bölgenin gelecekteki potansiyelini göstermektedir. Gerek işgücü gerekse de yaşam kalitesinin yükselmesi noktasında genç nüfusun varlığı önem teşkil etmektedir.

Genel olarak Türkiye'nin güçlü olduğu bir alan olan genç nüfus konusunda TR52 bölgesi Türkiye'den de iyi performans sergilemektedir. Yapılan tahminlerde Türkiye'nin ileride dünyada ki ilk 10 ekonomi arasına girebilmesinde katma değerli üretiminin yanında en fazla vurgu yapılan alanın genç nüfus potansiyeli olduğu görülmektedir.

Şekil 28: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin İllere Göre Dağılımı

2010 yılında başlayan Arap Baharının ardından, 2011 yılında da Suriye’de çeşitli olaylar yaşanmaya başlamıştır. Barışçıl şeklide başlayan olaylar rejiminde müdahalesiyle iç savaş ortamına dönmüştür. Türkiye sınır komşusunda yaşanan insanlık dramına seyirci kalmamış ve Suriyeliler için sınırları açmıştır. Bu bağlamda yıllar içinde Türkiye’ye düzensiz göç edenlerin sayısında önemli artışlar görülmüştür. Göçmen statüsü bulunmayan Suriyeliler geçici koruma kapsamına alınmıştır. Önemli bir kısmı da geçici koruma kamplarında ikamet etmektedir. Bununla birlikte Şekil 28’de Suriyelilerin illere göre dağılımı verilmiştir. Konya, geçici koruma altında bulunan Suriyelilerin en fazla ikamet ettiği 10. il konumundadır. Aynı zamanda Karaman’da da yaklaşık 600 Suriyeli sığınmacı bulunmaktadır.

Geçici koruma altında bulunan Suriyeliler Konya’yı pek çok yönden etkilemektedir. Eğitim, sosyal hayata katılım, işgücü, uyum gibi alanlarda gerek ulusal düzeyde gerekse de uluslararası düzeyde projeler geliştirilmiştir.

TEKNOLOJİ DÜZEYİ

İnovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına ilişkin göstergeler Türk Patent Enstitüsü (TPE) bünyesinde izlenmektedir. TPE verilerine göre 2018 yılında Türkiye genelinde 7349 adet patent başvurusu yapılmıştır. Konya 186 başvuru ile tüm iller arasında 7. Sırada yer alırken, Karaman’da 4 başvuru ile 39. sırada yer almaktadır. Patent tescillerine baktığımızda ise 2018 yılında Türkiye genelinde 2805 adet, patent tescil edilmiştir. Bununla birlikte, Konya’da 81 patent tescil edilerek, tüm iller arasında 5. sırada yer almaktadır. Karaman’da ise 5 patent tescili ile 31. sırada yer almaktadır.

Tablo 5 Fikri Mülkiyet Hakları Tescil ve Başvuru Sayıları

	Patent Baş. Say.	Patent Tescil Say.	Faydalı Model Baş. Say.	Faydalı Model Tescil Say.	Tasarım Baş. Say.	Tasarım Tescil Say.
Türkiye	7349	2805	2698	307	35354	33708
Konya	186	81	151	14	1348	1365
Karaman	39	5	1	0	140	103

Kaynak: TPE

Teknolojiyi korumak için yapılan bir diğer başvuru da faydalı model sayılarıdır. TPE verilerine göre 2018 yılında Türkiye genelinde 2698 adet faydalı model başvurusu yapılmıştır. Aynı yıl Konya’da 151, Karaman’da ise 1 adet faydalı model başvurusu yapılmıştır. İllere göre baktığımızda ise Konya 5. Karaman ise 30. Sırada yer almaktadır. 2018 yılında tescili gerçekleştirilen faydalı model sayısı ise 307 olmuştur. Bu 307 tescilden 14 âdeti Konya’dan gelmiştir. Karaman’da 2018 yılında tescil edilen faydalı model bulunmamaktadır. Konya 5 tescil ile tüm iller arasında 5. sırada yer almaktadır.

Patent ve faydalı model dışında bir diğer gösterge de tasarım sayılarıdır. 2018 yılında Türkiye’de toplam 35354 adet tasarım başvurusu yapılmıştır. Bu başvuruların 1348’i Konya’dan, 140’ı ise Karaman’dan gelmiştir. İller sıralamasına baktığımızda ise Konya’nın 7, Karaman’ın ise 22.sırada yer almaktadırlar. TPE’ye göre 2018 yılında

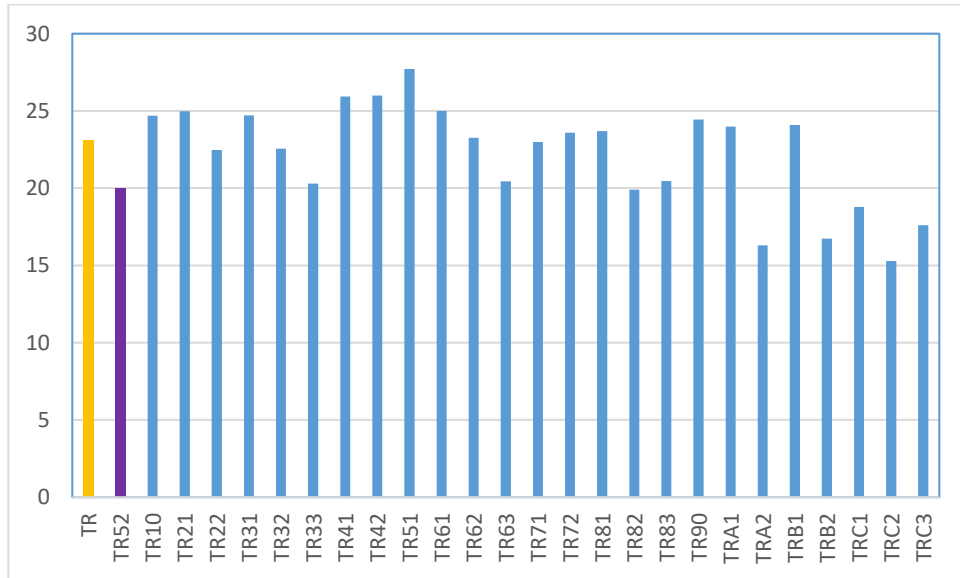
33708 adet tasarım tescil edilmiştir. Tasarım tescillerinin 1365'i Konya'dan, 103'ü Karaman'dan gelmiştir. İller arasında ise Konya 7 Karaman 'se 24. sırada yer almaktadırlar.

Genel olarak fikri mülkiyet haklarını gösteren patent, faydalı model ve tasarım sayıları aynı zamanda bize teknoloji düzeyi konusunda da yorum yapma şansı sunmaktadır. Bu bağlamda, Konya'nın tüm istatistiklerde ilk 7 il içinde olduğunu görmekteyiz. Karaman ise tüm göstergelerde ilk 35 il arasında yer almaktadır. Konya'nın gelişen ve büyüyen sanayisiyle ilk 7 il içinde olması şaşırtmazken, Karaman'ın öncül sektörü gıda ile birlikte üst basamaklarda olduğunu görmekteyiz.

EĞİTİM

Bir bölgenin veya bir ülkenin gelişimini gösteren en önemli göstergelerden birisi eğitimidir. Günümüzde Türkiye'de zorunlu eğitimin 12 yıla çıktığını görmekteyiz. Bu bağlamda aşağıdaki şekil bize 2017 yılı itibarıyla düzey 2 bölgeler arasındaki lise veya dengi mezunlarının toplam nüfus içindeki oranını göstermektedir.

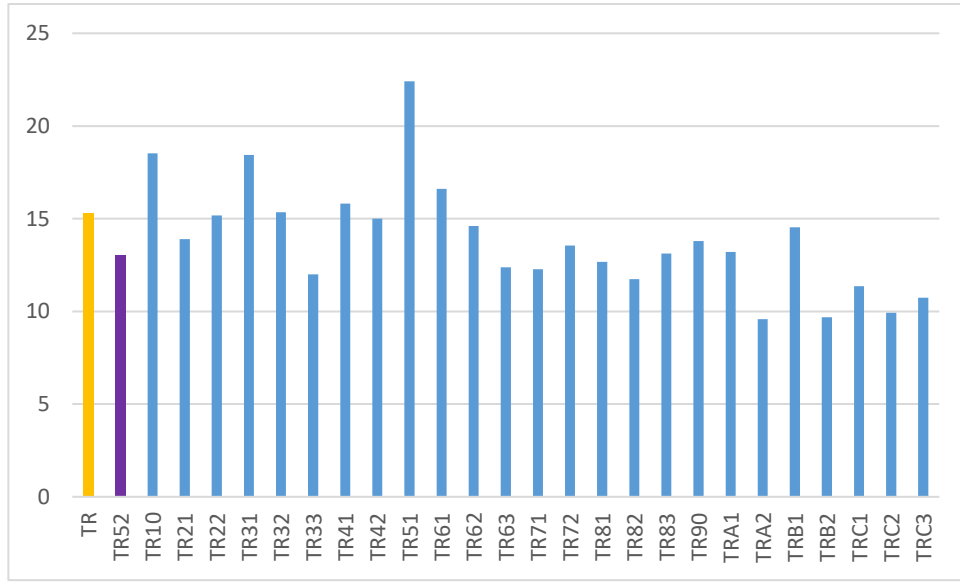
Şekil 29 Lise veya dengi mezunu oranı (%) / Toplam

Kaynak: TÜİK

2017 yılı itibariyle Türkiye genelinde nüfusun %23,4'lük kısmının lise veya dengi okullardan mezun olduğunu görmekteyiz. Aynı oranda TR52 bölgesinin ise %20 ile Türkiye ortalamasının altında yer aldığını görmekteyiz. Ankara'nın ise ilk sırada yer aldığını görmekteyiz.

Şekil 30 Yüksekokul veya fakülte mezunu oranı (%) / Toplam

Kaynak: TÜİK

Yüksekokul veya fakülte mezunlarının toplam nüfus içindeki payının verildiği Şekil 30'a göre 2017 yılında Türkiye'de üniversite mezunlarının toplam nüfusa oranı %15,3 olmuştur. TR52 bölgesinde ise bu oran %13 olarak hesaplanmıştır. TR52 bölgesi düzey 2 bölgeler arasında 13. sırada yer almaktadır.

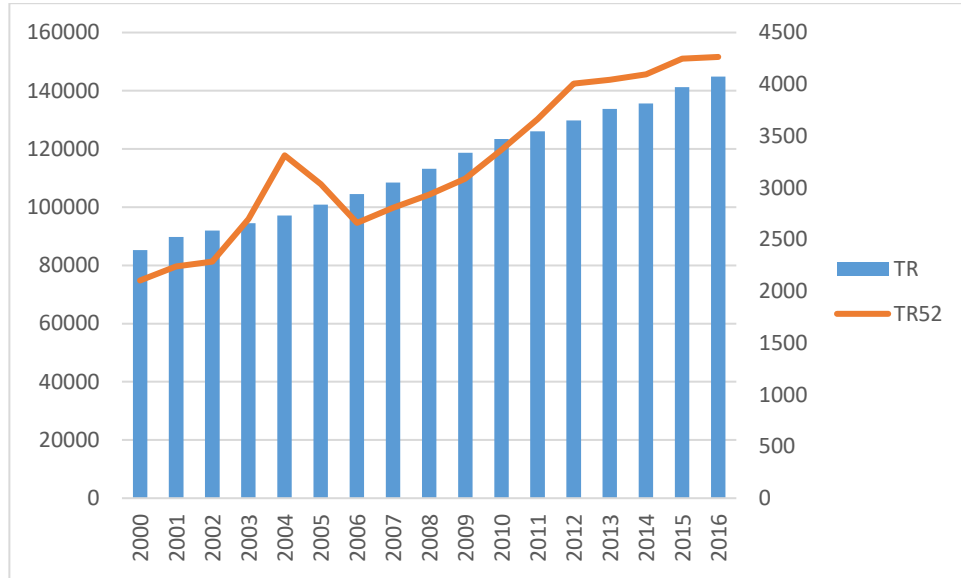
TR52 bölgesinde 6 üniversite ve toplamda 150.000'e yakın üniversite öğrencisi bulunmaktadır. Bölgedeki devlet üniversiteleri; Selçuk Üniversitesi, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya Teknik Üniversitesi ve Karamanoğlu Mehmet bey Üniversitesi iken özel üniversiteler ise Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi ile KTO Karatay Üniversitesi olmuştur.

İl düzeyinde ise Konya; örgün öğrenci sayısında, öğretim elmanı sayısında, profesör sayısında ve mesleki ve teknik okul sayısında tüm iller arasında 4. sırada yer almaktadır.

SAĞLIK

Türkiye sağlık konusunda son yıllarda önemli atılımlar yapmaktadır. Bu bağlamda şehir hastanelerinin varlığı ve artan yatak kapasitesi büyüyen ve yaşlanan nüfus için önem arz etmektedir. TR52 bölgesi de sağlık hizmetleri bakımında gelişmiş bir bölgedir. Konya ilinde toplam 20 kamu hastanesi, 11 ilçe devlet hastanesi, 4 ağız ve diş sağlığı merkezi, 3 üniversite hastanesi ve 13 özel hastane bulunmaktadır. Karaman’da ise toplamda 9 adet sağlık tesisi bulunmaktadır(Kaynak: Konya ve Karaman İl Sağlık Müdürlükleri).

Şekil 31 Türkiye ve TR52’de Toplam Hekim sayısı

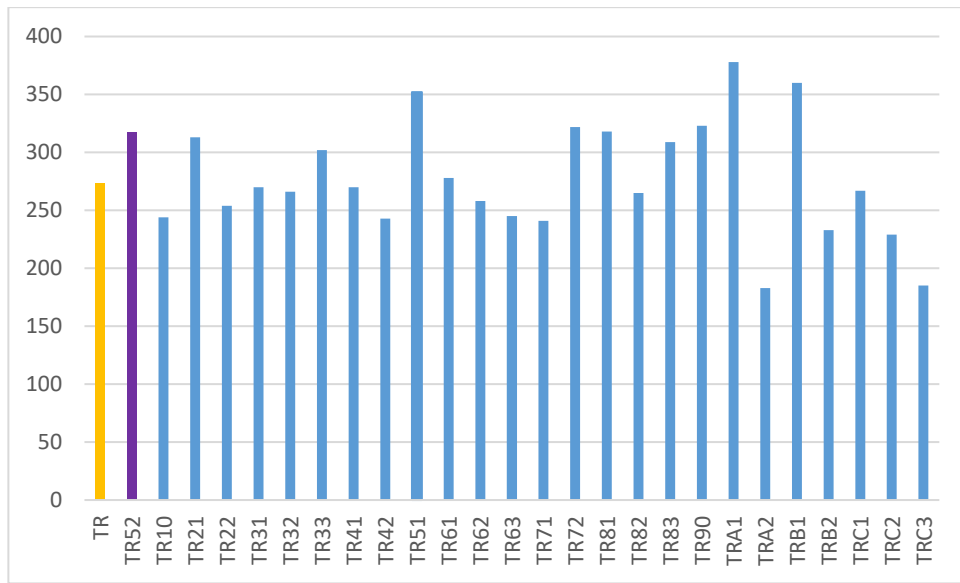

Kaynak: TÜİK

Sağlık hizmetlerinin sorunsuz ve iyi bir şekilde yürütülmesi için hekim sayısı önem göstermektedir. Son yıllarda ülkemizde ki tıp fakültelerinin sayısında ve kontenjanlarındaki artışa paralel olarak ülkemizdeki hekim sayısı da artış

göstermiştir. TR52 bölgesindeki artış ise ülke genelindeki artışa uygun ama bazı yıllarda normalin dışında olarak seyretmiştir. 2000 yılından 2016 yılına kadar sürede Türkiye’de toplam hekim sayısı 1,7 kat artış göstermiştir. Aynı süre zarfı içinde TR52 bölgesindeki hekim sayısındaki artış ise 2,02 kat olmuştur. Türkiye genelinden daha fazla artışın arkasında ise bölgede açılan yeni sağlık merkezlerinin olduğunu düşünülmektedir.

Şekil 32 Yüz bin kişi başına toplam hastane yatak sayısı

Kaynak:TÜİK

Hekim sayısına ek olarak hastane yatak sayısı da sağlık hizmetlerinin kalitesini ölçmek için önemli bir göstergedir. 2016 yılı verilerine göre yüz bin kişi başına düşen yatak sayısında Türkiye ortalaması 273 adettir. TR52 bölgesinde ise 317 yatak düşmektedir. TR52 bölgesinde sağlık hizmetlerini yatak sayısı üzerinden değerlendirecek Türkiye ortalamasına göre oldukça iyi durumda olduğunu gözlemlemekteyiz. Bunlara ek olarak, TR52 bölgesi düzey 2 bölgeler arasında da en fazla yatak kapasitesine sahip 6. bölge konumundadır.

TURİZM

Önemli turizm merkezlerinden birisi olan Konya Mevlana Müzesi her yıl yurtiçi ve yurtdışından birçok turiste ev sahipliği yaparken 2017 yılında Türkiye’de en çok ziyaret edilen müze olmuştur.

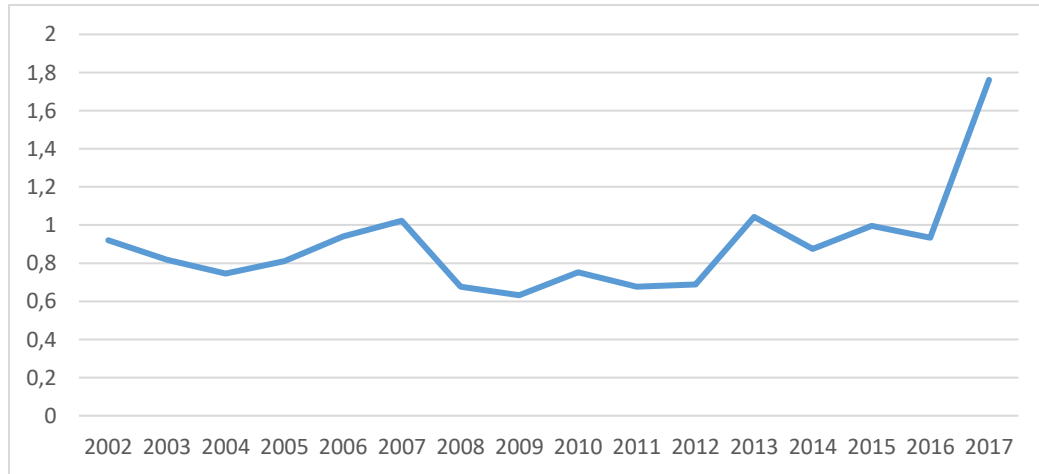
Tablo 6 2017 Yılında En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze

1	Konya Mevlana Müzesi	2.480.433
2	İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi	1.932.726
3	İstanbul Ayasofya Müzesi	1.892.250

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 2017

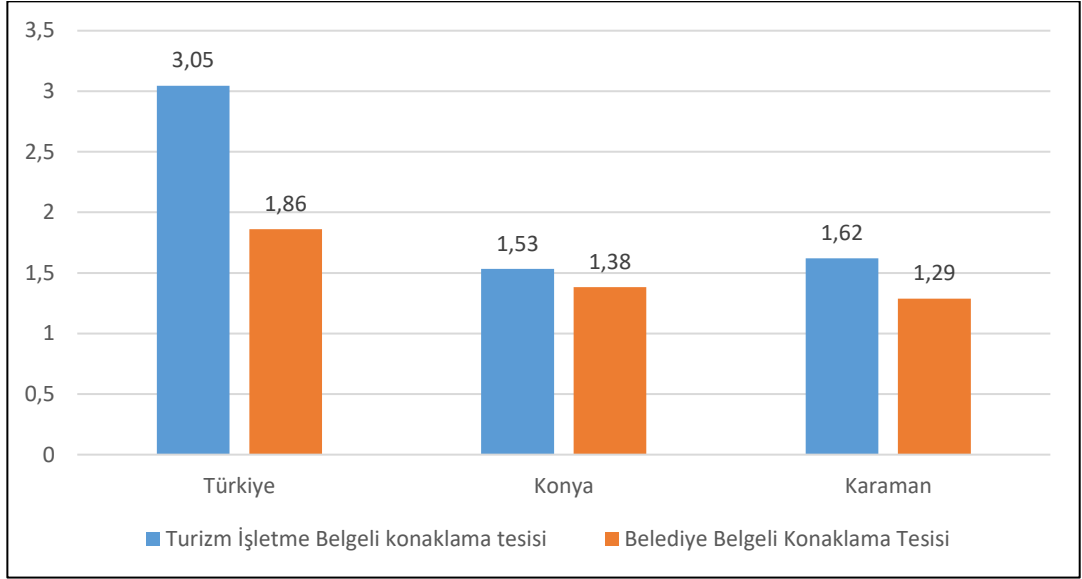
2002 yılında Türkiye’deki turizm işletme belgeli konaklama tesislerinde ve belediye belgeli konaklama tesislerinde toplam geceleme sayısı 81 milyon civarında olmuştur. 2017 yılına geldiğimizde ise bu rakam 155 milyonun üzerinde çıkmıştır. Aynı süre zarfında geceleme sayıları Tr52 bölgesinde 470 binden 1,5 milyona çıkmıştır. Türkiye’de ki artış oranı 1,9 kat olurken, TR52 bölgesinde ki artış ise 3,4 kat olmuştur. Bu bağlamda turizmde geceleme sayılarında TR52 bölgesi Türkiye genelinden daha iyi performans sergilemiştir.

Şekil 33 TR52 Bölgesinin Toplam Geceleme Sayılarından Aldığı Pay

Yukarıdaki şekil bize TR52 bölgesindeki gecelemleri sayılarının Türkiye içinde aldığı payları göstermektedir. Bu bağlamda, 2002 ile 2015 arasında %1 civarında seyreden oran son yıllarda artış göstermiştir ve 2017 itibarıyla %1,8 civarına yükselmiştir.

Şekil 34 Gelen Yerli ve Yabancı Turistlerin Ortalama Geceleme Süreleri

Kaynak: TÜİK, Bölgesel İstatistikler, 2017

Gelen yerli ve yabancı turistlerin ortalama geceleme sürelerine bakıldığında; Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedirken, Konya ve Karaman illeri geceleme süreleri bakımından benzerlik göstermektedir. İlçelere yapılacak konaklama yatırımlarıyla beraber Bölge'nin geceleme süreleri Türkiye ortalamasına yaklaşabilecektir.

TR52 Bölgesi tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olup, ulusal ve uluslararası bakımdan büyük kültürel mirasa sahiptir. Konya ve Karaman illeri sadece merkeziyle değil ilçeleriyle de turistik bir değer oluşturmakta olup alternatif turizm potansiyeline sahiptir.

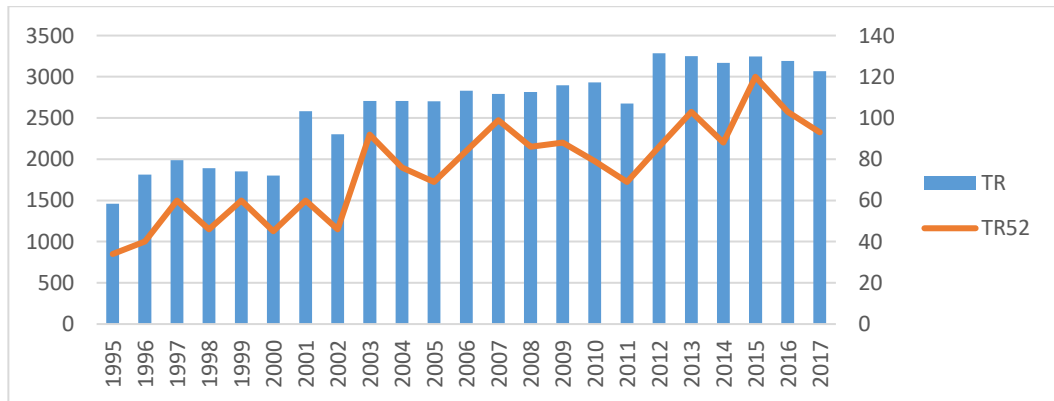
Bölge merkezlerinin dışındaki birçok ilçede turizm potansiyelleri bulunmakla birlikte bu turizm potansiyellerinin harekete geçirilmesi için KKBP kapsamında alt bölge merkezi olarak tanımlanan ilçelerde bir takım çalışmaların ve lobi faaliyetlerinin

yapılması gerekmektedir. Söz konusu ilçelerde turizmi destekleyen işletme sayılarının yeterli olmadığı mevcut işletmelerin de niteliklerinin yetersiz olduğu görülmektedir. Tesislerin nicelik ve niteliklerinin arttırılması beraberinde alternatif turizmin de gelişmesini sağlayacaktır. Konya ve Karaman’da kültür ve inanç turizmi dışında birden çok turizm çeşidinin uygulama alanı mevcuttur. Bu alanda konaklama hizmetlerinin yoğunlaştırılması, talebin artmasını sağlayacak dolayısıyla turizmin hareketliliğini hızlandıracaktır.

BOŞANMA ve İNTİHAR

En basit anlamda insanın kendi elleriyle hayatına son vermesi olarak adlandırılan intihar olgusu yüzyıllardır toplumların önemli sorunlarından birisi olmasına karşın sebeplerinin ve sonuçlarının görmezden gelindiği ya da ihmal edildiği bir sorun alanı olarak yer almaktadır. 2017 yılının intihar verileri, incelendiğinde Türkiye ’de toplam 3069 ölümle sonuçlanan girişim bulunmaktadır. Yıllar itibariyle incelediğimizde ise intihar sayısının 2012 yılında zirve yaptığını görmekteyiz. Son yıllarda ise hem nominal olarak hem de reel olarak intihar sayılarında düşüş görülmektedir. TR52 bölgesinde de en çok intihar vakası 120 ile 2015 yılında görülmüştür. 2017 yılında 93 ölümle sonuçlanan girişim bulunmaktadır.

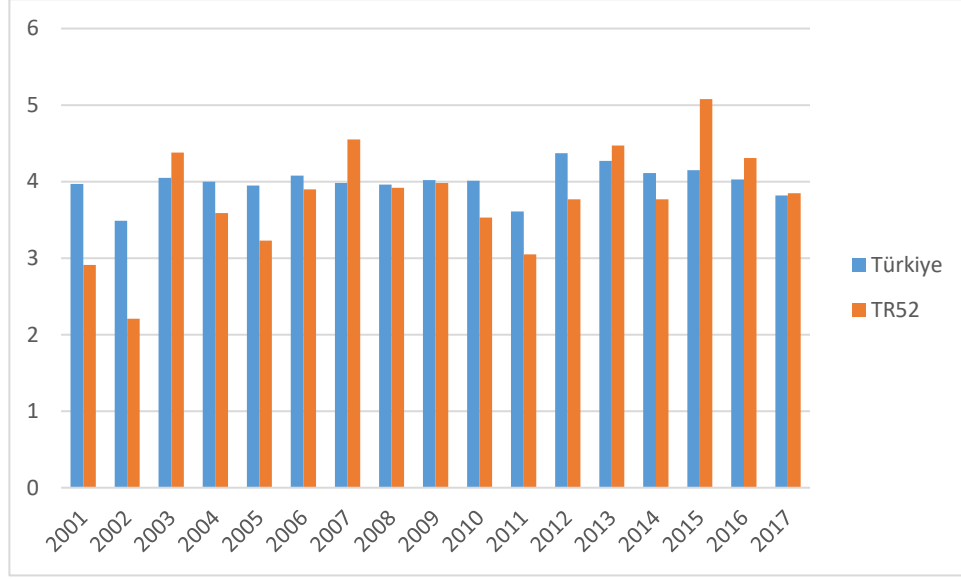
Şekil 35 İntihar Sayıları

Kaynak: TÜİK

İntihar sayılarının yanında bir diğer önemli gösterge de kaba intihar hızıdır. Kaba intihar hızı yüz bine düşen intihar sayısı olarak adlandırılmaktadır. Genel olarak Türkiye’de bu rakam yüz binde 4 seviyelerinde hareket etmektedir.

Şekil 36 Kaba İntihar Hızı (%000)

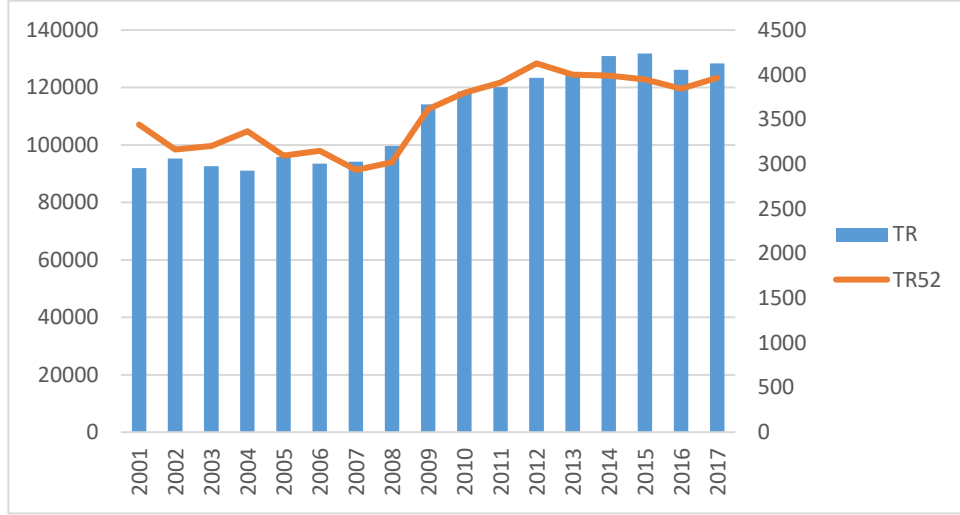
Kaynak: TÜİK

2017 yılında 3,82 olarak ölçülen kaba intihar hızı, TR52 bölgesinde de 3,85 olarak ölçülmüştür. İl düzeyine indiğimizde de Karaman’ın kaba intihar hızının Konya’dan daha yüksek olduğunu görmekteyiz. Özellikle 2013 yılında 9,3 ile en yükseğine çıkan kaba intihar hızı ilerleyen yıllarda azalış göstermiştir ve 2017 yılında 5,28 olmuştur. Konya’da ise kaba intihar hızı en yüksek seviyesi olan 4,86’yı 2015 yılında görmüştür. 2017 yılında ise bu rakam 3,69 olmuştur.

Toplumu derinden ilgilendiren bir diğer konu da boşanmadır. Son yıllarda yapılan çalışmalar incelendiğinde boşanmaların tüm dünyada artış gösterdiği görülmektedir. Teknolojide yaşanan gelişmeler, küreselleşme ve aile yaşantı tarzlarında meydana gelen değişimler boşanmaların sebepleri olarak görülmektedir. Bu bağlamda bakıldığında 2017 yılında tüm Türkiye’de yaklaşık 130.000 boşanmanın yaşandığını

görmekteyiz. Bu rakamın 2001 yılında ise 90.000'in biraz üzerinde olduğunu görmekteyiz.

Şekil 37 Türkiye Ve TR52 Toplam Boşanma Sayıları

Kaynak: TÜİK

Şekil 37’de Türkiye ve TR52 bölgesi için boşanma sayıları yıllara göre verilmiştir. Hem Türkiye’de hem de Konya-Karman bölgesinde boşanmaların yıllar içinde artış gösterdiğini görmekteyiz. 2009 yılında gerek Türkiye gerekse TR52 bölgesine boşama rakamlarında önemli bir sıçrama olmuştur. Devamında ise Türkiye’de artış TR52 bölgesine göre biraz daha fazla olmuştur. 2001 yılında tüm Türkiye’de 91.994 adet boşanma meydana gelmişken, 2017 yılında bu rakam 128.411’e çıkmıştır. 17 yıllık süre içinde Türkiye’de boşanmaların %40 arttığını görmekteyiz. Konya-Karaman bölgesinde ise 2001 yılında 3442 olan boşanma sayısı, 2017 yılında 3967’ye çıkmıştır. 17 yıllık süre içinde TR52 bölgesinde boşanmaların artış oranı %15 olmuştur. Türkiye geneline göre baktığımızda boşanmalarda meydana gelen artışın TR52 bölgesinde ortalamanın altında kaldığını görmekteyiz.

Bununla birlikte boşanmalar ile evlilik sürelerine baktığımızda ise hem TR52 bölgesinde hem de Türkiye’de boşanma sayılarının en fazla evliliklerin ilk 5 yılında olduğunu görmekteyiz.

GENEL DEĞERLENDİRME

Konya Karaman illerinden oluşan TR52 bölgesi tarım ve sanayideki gücü ile bilinmektedir. Türkiye'nin tahıl ambarı olan Konya ovasında bulunan bölge aynı zamanda bir KOBİ başkenti olarak da bilinmektedir.

TR52 bölgesi 75 milyonluk GSYİH'ya sahiptir. Aynı zamanda Türkiye'nin GSYH'sinin %2,1'i TR52 bölgesinden sağlanmaktadır. Konya-Karaman bölgesi düzey 2 bölgeler arasında ekonomik büyüklük bakımında 11. sırada yer almaktadır. TR52 bölgesinin ekonomik değeri 2004 ile 2017 yıllar arasında 5,5 kat artış göstermiştir. Bölgenin GSYİH'sına en fazla katkı %43 ile hizmetler sektöründen gelirken, sanayi %27'lik katkı yapmıştır. Tarımın katkısı ise Türkiye ortalaması olan %6'nın çok üzerinde %18 olmuştur. Bununla birlikte Tr52 bölgesindeki tarım üretimi Türkiye'nin toplam tarım üretiminin yaklaşık %7'sini karşılamakta ve tüm bölgeler arasında 2. sırada yer almaktadır. Son olarak 2017 yılında Türkiye'de kişi başına düşen gelir 10,600 dolar olarak hesaplanırken, TR52 bölgesinde ise aynı rakam 8500 dolar olmuştur.

TR52 bölgesi Türkiye'nin aksine dış ticaret fazlası veren bir bölgedir. 2017 yılı itibariyle TR52 bölgesinin verdiği dış ticaret fazlası yaklaşık olarak 700 milyon dolar olmuştur. 2018 itibariyle Konya-Karaman bölgesinin ihracat değeri ilk defa 2 Milyar doları aşmış ve 2,1 milyar dolar olmuştur. Son 16 yıllık dönem incelendiğinde Türkiye'nin toplam ihracat değeri 4,5 kat artış gösterirken TR52 bölgesinin ihracat değeri aynı dönemde 12,5 kat artış göstermiştir. 2017 yılı itibariyle Türkiye'nin toplam ihracatından TR52 bölgesinin aldığı pay ise %1,2 olmuştur. Konya'nın ihracatında en önemli sektörler makine aksamaları ve otomotiv olurken, Karaman'da ilk sırada hububat, bakliyat yağlı tohumları ve mamulleri olmuştur. Her iki ilimizin de ihracatında ilk sırada Irak yer almıştır.

Türkiye OECD ülkeleri içinde enerji talebi en fazla artan ülke olmuştur. Bununla birlikte TR52 bölgesi de büyüyen ekonomiyle birlikte enerji talebi artış göstermektedir. Sanayi de elektrik kullanımlarına baktığımızda TR52 bölgesinin

kullanımı ve yıllar içinde elektrik kullanımdaki artışı Türkiye ortalaması ile aynı seyretmektedir. Türkiye gibi fosil enerji kaynaklarının yetersiz olduğu ülkelerde yenilenebilir enerji kaynakları ayrı bir önem kazanmaktadır. Bu bağlamda da TR52 bölgesi önemli bir yere sahiptir. Güneş enerjisinden yararlanmak için gerekli radyasyon miktarlarına göre TR52 bölgesi Türkiye'deki en potansiyelli bölge konumundadır. Bu bağlamda Karapınar YEKA ihalesi yapılmış ve 1,3 milyar dolarlık yatırım beklenmektedir.

2017 yılı sonu itibariyle Türkiye'de işsizlik oranı %10,9 olmuştur. Aynı yılda TR52 bölgesindeki işsizlik oranı ise %5,9 ile oldukça azdır. Düzey 2 bölgeler arasında ise TR52 bölgesi en az işsizliğin olduğu 5. bölge konumundadır. İşgücüne katılım oranında ise TR52 bölgesi Türkiye ortalamasının biraz altında kalmıştır. Bununda en önemli nedeni kadınların işgücüne katılım oranlarının Türkiye ortalamasına göre az olmasıdır. TR52 bölgesinde kadınların işgücüne katılım oranı tüm düzey 2 bölgeler içinde sondan 5 sırada yer almaktadır.

TR52 bölgesi 2018 itibariyle ADNKS'ne göre 2,5 milyonun biraz üzerinde bir nüfusa sahiptir. TR52 bölgesinin nüfusu Türkiye nüfusun yaklaşık %3'üne tekabül etmektedir. Net iç göç hızı yıllar itibariyle dalgalı bir seyir almaktadır ve 2017 yılında -%2'lik bir iç göç hızı mevcuttur. Bölgenin önemli potansiyellerinden birisi de genç nüfusu olmuştur. Genç nüfusun toplam nüfusa oranı %17 ile Türkiye ortalamasının üstünde yer almıştır. Suriyeli sığınmacıların illere göre dağılımda ise Konya misafir etiği 100.000'in üzerinde sığınmacı ile 10. sırada yer almaktadır.

Fikri mülkiyet haklarını gösteren patent, faydalı model ve tasarım sayıları aynı zamanda bize teknoloji düzeyi konusunda da yorum yapma şansı sunmaktadır. Bu bağlamda, Konya'nın tüm istatistiklerde ilk 7 il içinde olduğunu görmekteyiz. Karaman ise tüm göstergelerde ilk 35 il arasında yer almaktadır.

Diğer sosyal göstergelere baktığımızda, TR52 bölgesinde 6 adet üniversite olduğunu görmekteyiz. Toplamda 150.000'e yakın örgün öğrencinin eğitim gördüğü bu

üniversiteler bölgenin beşeri sermaye kaynağını oluşturmaktadır. 100.000 kişiye düşen yatak sayısında TR52 bölgesi Türkiye genlinden daha iyi bir performans sergilemektedir. Daha önceki yıllarda oldukça yüksek olan intihar ve boşanma oranları da son yıllarda Türkiye ortalamasına gelmiştir.

Tablo 7: Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması(Düzey 2)

Kod	İBBS-II
TR10	İstanbul alt bölgesi
TR21	Tekirdağ alt bölgesi
TR22	Balıkesir alt bölgesi
TR31	İzmir alt bölgesi
TR32	Aydın alt bölgesi
TR33	Manisa alt bölgesi
TR41	Bursa alt bölgesi
TR42	Kocaeli alt bölgesi
TR51	Ankara alt bölgesi
TR52	Konya alt bölgesi
TR61	Antalya alt bölgesi
TR62	Adana alt bölgesi
TR63	Hatay alt bölgesi
TR71	Kırıkkale alt bölgesi
TR72	Kayseri alt bölgesi
TR81	Zonguldak alt bölgesi
TR82	Kastamonu alt bölgesi
TR83	Samsun alt bölgesi
TR90	Trabzon alt bölgesi
TRA1	Erzurum alt bölgesi
TRA2	Ağrı alt bölgesi
TRB1	Malatya alt bölgesi
TRB2	Van alt bölgesi
TRC1	Gaziantep alt bölgesi
TRC2	Şanlıurfa alt bölgesi
TRC3	Mardin alt bölgesi